

Вищий навчальний заклад
«Університет економіки та права «КРОК»

Міжнародне фахове видання

**ПРАВНИЧИЙ ВІСНИК
УНІВЕРСИТЕТУ «КРОК»**

Випуск двадцятий

Реферати статей

Правничий вісник Університету «КРОК»: Реферати статей / Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». – Вип. 20. – К., 2014. – 96 с.

Теорія та історія держави і права; історія політичних та правових учень. Конституційне право; муніципальне право. Філософія права

УДК 342.562.2

Особливості компетенції Конституційного Суду України у сфері забезпечення прав та свобод людини і громадянина в країні

*А.Й. Француз, заслужений юрист України, д.ю.н.,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
baliklu@ua.fm*

Методологія дослідження. З-поміж загальнонаукових і спеціальних методів дослідження автор спирався на метод системного аналізу. Необхідність його застосування зумовлена темою наукової статті, яка передбачає наявність чітко визначеного системного підходу. Завдяки цьому досліджено питання щодо компетенції Конституційного Суду України у сфері забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні.

Результати. Конституційний Суд України здійснює в рамках реалізації практично всіх своїх функцій забезпечення прав та свобод людини і громадянина, що одержує втілення у відповідних повноваженнях, передбачених Конституцією України і Законом України «Про Конституційний Суд України».

Новизна. Представлено цілісну концепцію забезпечення прав і свобод людини і громадянина в країні крізь призму діяльності Конституційного Суду України.

Практична значущість. Отримані висновки можуть служити науковою базою формування прогнозів і стратегій подальших розробок проблем забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні. Наявний у статті матеріал може бути застосований при проведенні більш широких досліджень, що мають на меті науковий аналіз специфіки забезпечення прав та свобод людини і громадянина в країні крізь призму діяльності Конституційного Суду України.

Особенности компетенции Конституционного Суда Украины в сфере обеспечения прав и свобод человека и гражданина в стране

*А.И. Француз, заслуженный юрист Украины, д.ю.н.,
заведующий кафедрой государственного-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
baliklu@ua.fm*

Методология исследования. Среди общенаучных и специальных методов исследования автор опирался на метод системного анализа. Необходимость его применения обусловлена темой научной статьи, которая предусматривает наличие четко определенного системного подхода. Благодаря этому исследован вопрос о компетенции Конституционного Суда Украины в сфере обеспечения прав и свобод человека и гражданина в стране.

Результаты. Конституционный Суд Украины осуществляет в рамках реализации практически всех своих функций гарантии прав и свобод человека и гражданина, что отображается в конкретных полномочиях, закрепленных в Конституции Украины и в Законе Украины «О Конституционном Суде Украины».

Новизна. Представлена целостная концепция обеспечения прав и свобод человека и гражданина в стране сквозь призму деятельности Конституционного Суда Украины.

Практическая значимость. Полученные выводы могут служить научной базой для формирования прогнозов и стратегий дальнейших разработок проблем обеспечения прав и свобод человека и гражданина в Украине. Имеющийся в статье материал может применяться при проведении более широких исследований, имеющих целью научный анализ специфики обеспечения прав и свобод человека и гражданина в стране сквозь призму деятельности Конституционного Суда Украины.

Features of the Constitutional Court's of Ukraine jurisdiction in the field of human and citizen's rights and freedoms protection in Ukraine

*A. Frantsuz, Honored Lawyer of Ukraine, Doctor of Law,
Head of the State-legal Department
"KROK" University
baliklu@ua.fm*

Research methodology. Among the scientific and special methods of research, the author relied on the method of system analysis. Necessity of its application becomes obvious. The chosen topic of the scientific article provides for a system

approach. With this legal framework investigated the issue of the Constitutional Court's of Ukraine jurisdiction in the field of safeguards for the rights and freedoms of the person and of the citizen in Ukraine.

Research findings. The Constitutional Court of Ukraine shall safeguards for the rights and freedoms of the person and of the citizen in the framework of almost all of its capacity, that is displayed in the specific powers codified in the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On the Constitutional Court of Ukraine".

Novelty. Presents a holistic concept of the Constitutional Court's of Ukraine jurisdiction in the field of safeguards for the rights and freedoms of the person and of the citizen in Ukraine.

Practical relevance. The findings may provide a scientific basis for making predictions and strategies for further development of safeguards for the rights and freedoms of the person and of the citizen in Ukraine. Available in paper material can be used in conducting broader research to the scientific analysis of the specific of safeguards for the rights and freedoms of the person and of the citizen in Ukraine in the light of the Constitutional Court's of Ukraine jurisdiction.

Історичні та правові аспекти соціального насильства початку ХХ століття

*В.А. Козенюк, д.ю.н., професор,
Університет економіки та права «КРОК»
emenuil@ukr.net*

Методологія дослідження. За допомогою системного підходу досліджено проблему соціального насильства на початку ХХ ст. в Україні і виявлено таке. У пореволюційний (1917 р.) період на Україні прокотилися хвилі жорстокого «білого», «червоного», «чорного» (анархічного) та іншого терору. У політичній практиці різних режимів, після Жовтня 1917 р. (Гетьманат П. Скоропадського, Директорія, Біла гвардія, Махновський рух, «диктатура пролетаріату») поширювалось свавілля, терор. Падала цінність життя, жорстоко страждали інтелектуальні верстви суспільства, оскільки взяття влади не змінювало загальний вектор насильства над особою. Саме останній вислів був для багатьох науковців ключовим у ході подальшого розкриття матеріалу. При цьому вони були далекі від визначення питомої ваги соціального зла, привнесеного в суспільну свідомість кожної політичної сили того періоду. Абсолютно очевидно, що подібний «вклад», наприклад, гетьмана Павла Скоропадського і його спецслужб непорівнянний із «заслугами» військового режиму генерала Денікіна або практикою революційної доцільності командора Антонова-Овсієнка.

Результати. У статті розкрито історичні та правові складові соціального насильства ХХ ст.: причини цього явища, мотиви організаторів і безпосередніх виконавців терористичних та інших протиправних примусових акцій. Показано роль і масштаби участі радянських спецслужб у вказаних акціях, а також міра їхньої провини за тяжкі наслідки.

Новизна. У статті показано передумови виникнення соціального насильства в Україні на початку ХХ століття. Висвітлено форми, методи, механізми його здійснення, а також принципи, яких дотримувалися організатори і виконавці терористичних та інших екстремістських акцій.

Практична значущість. За результатами аналізу вищевикладених історичних фактів, а також їхніх причин вказано шляхи їх викорінення і недопущення в майбутньому, адже факти соціального насилля, як відомо, досить часто виявляються і в наші дні в багатьох країнах світу, у тому числі й у нашій країні, що стала на шлях демократичного розвитку. Таким чином, виникає необхідність подальшого, глибшого дослідження причинно-наслідкових зв'язків названого феномену зла і його недопущення.

Исторические и правовые аспекты социального насилия начала XX века

*В.О. Козенюк, д.ю.н., профессор,
Университет экономики и права «КРОК»
emenuil@ukr.net*

Методология исследования. С помощью системного подхода исследована проблема социального насилия в начале XX в. в Украине и выявлено следующее. В послереволюционный (1917 г.) период на Украине прокатились волны жестокого «белого», «красного», «черного» (анархического) и иного террора. В политической практике различных режимов, после Октября 1917 года, (Гетманат П. Скоропадского, Директория, Белая гвардия, Махновское движение, «диктатура пролетариата») ширился произвол, террор. Падала цена жизни, жестоко страдали интеллектуальные слои общества, так как взятие власти оставляло прежним общий вектор насилия над личностью. Именно последнее высказывание являлось для многих ученых ключевым при последующем раскрытии материала. При этом они были далеки от определения удельного веса социального зла, привнесенного в общественное сознание каждой политической силой того периода. Совершенно очевидно, что подобный «вклад», например, гетмана Павла Скоропадского и его спецслужб несопоставим с «заслугами» военного режима генерала Деникина или практикой революционной целесообразности командора Антонова-Овсеенко.

Результаты. В статье раскрыты исторические и правовые составляющие социального насилия XX века: причины данного явления, мотивы организаторов и непосредственных исполнителей террористических и иных противоправных принудительных акций. Показаны роль и масштабы участия советских спецслужб в указанных акциях, а также степень их вины за тяжелые последствия.

Новизна. В статье показаны предпосылки к возникновению социального насилия в Украине в начале XX века. Освещены формы, методы, механизмы его осуществления, а также принципы, которых придерживались организаторы и исполнители террористических и иных экстремистских акций.

Практическая значимость. За результатами анализа вышеизложенных исторических фактов, а также их причин указаны пути их искоренения и недопущения в будущем, ведь факты социального насилия, как известно, довольно часто проявляются и в наши дни во многих странах мира, в том числе и в нашей стране, ставшей на путь демократического развития. Таким образом, возникает необходимость дальнейшего, более глубокого исследования причинно-следственных связей названного феномена зла и его недопущения.

Historical and legal aspects of social violence of early XX century

*Valeriy Kozeniuk, Doctor of Law, Professor
“KROK” University
emenuil@ukr.net*

Research methodology. Using a systematic approach the problem of social violence in the early XX century in Ukraine was investigated and the following was found out. In post-revolutionary (1917) period the waves of cruel “white”, “red”, “black” (anarchist) and other terror ride in Ukraine. In political practice of different regimes, after October 1917 (Hetmanate of P. Skoropadskyi, the Directorate, the White Guard, Makhno movement, “dictatorship of the proletariat”) the tyranny, terror were spread. The value of life was falling down, intellectual strata of society suffered severely, because the taking of power remained the general vector of violence against the person the same as former. The last statement was key for the authors during the subsequent disclosure of the material. However, they were far from determining the emphasis given to social evils introduced into public consciousness of each political party of that period. It is obvious that such a “contribution”, for example, of Hetman Pavlo Skoropadskyi and his intelligence agencies is incomparable with the “merits” of the military regime of General Denikin or the practice of revolutionary expediency of Commander Antonov-Ovsiyenko.

Results. The article deals with the historical and legal components of social violence of XX century: the causes of this phenomenon, the motives of the organizers and direct perpetrators of terrorist and other illegal coercive actions. The role and scope of participation of the Soviet intelligence agencies in these events, as well as a measure of their blame for the grave consequences that occurred were shown.

Novelty. The article shows the prerequisites for the emergence of social violence in Ukraine at the beginning of the XX century. The forms, methods and mechanisms of its implementation were highlighted, as well as the principles, which the organizers and perpetrators of terrorist and other extremist actions followed.

Practical significance. According to the results of the analysis of the above mentioned historical facts, as well as their reasons, the authors indicate the ways of their eradication and prevention in the future, because the facts of social violence, as it is known, are quite often these days in many countries, including our country, which is in its’ way of democratic development. Thus, there is a need for further, deeper study of causality phenomenon of mentioned evil and its prevention.

Правові засоби боротьби з економічними загрозами української державності

*В.А. Тимошенко, д.ю.н., професор кафедри
державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
avt1979@mail.ru*

Методологія дослідження. За допомогою системного підходу досліджено стан правового захисту економічної безпеки держави, виявлено особливості функціонування системи правового захисту її економічної безпеки. Статистичними методами оцінено фактичний стан зазначеної системи.

Результати. Проаналізовано становлення та сучасний стан правового захисту економічної безпеки країни як складової національної безпеки. Оцінено стан забезпечення й особливості реалізації правового захисту економічної безпеки в Україні. Запропоновано механізми, засоби й методи оптимізації розвитку системи правового захисту економічної безпеки держави. Розкрито роль традиційних шляхів забезпечення правового захисту економічної безпеки країни.

Новизна. Розкрито об'єктивні передумови формування інституту правового захисту економічної безпеки держави. Запропоновано методологічні підходи до аналізу та реалізації системи забезпечення економічної безпеки держави. Здійснено класифікацію тенденцій становлення та розвитку зазначеної системи, що визначають її структурні особливості.

Практична значущість. На підставі вдосконаленої методології дослідження системи правового захисту економічної безпеки держави розроблено практичні рекомендації, що є науковим підґрунтям формування прогнозів, стратегій і програм відповідними державними органами щодо підвищення рівня правового захисту економічної безпеки країни.

Правовые средства борьбы с экономическими угрозами украинской государственности

*В.А. Тимошенко, д.ю.н., профессор кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
avt1979@mail.ru*

Методология исследования. С помощью системного подхода исследовано состояние правовой защиты экономической безопасности государства, выявлены особенности функционирования системы правовой защиты ее экономической безопасности. Статистическими методами оценено фактическое состояние названной системы.

Результаты. Проанализированы становление и современное состояние правовой защиты экономической безопасности страны как составляющей национальной безопасности. Оценены состояние обеспечения и особенности реализации правовой защиты экономической безопасности в Украине. Предложены механизмы, средства и методы оптимизации развития системы правовой защиты экономической безопасности государства. Раскрыта роль традиционных путей обеспечения правовой защиты экономической безопасности страны.

Новизна. Раскрыты объективные предпосылки формирования института правовой защиты экономической безопасности государства. Предложены методологические подходы к анализу и реализации системы обеспечения экономической безопасности страны. Осуществлена классификация тенденций отношения и развития указанной системы, определяющих ее структурные особенности.

Практическая значимость. На основании усовершенствованной методологии исследования системы правовой защиты экономической безопасности государства разработаны практические рекомендации, которые могут служить научной базой формирования прогнозов, стратегий и программ соответствующими государственными органами по повышению уровня правовой защиты экономической безопасности страны.

UDC65.012.8(477):34

The legal means to combat the economic threats to Ukrainian statehood

*V.A. Tymoshenko, Doctor of juridical science,
Professor of the department of State legal Disciplines,
University of economics and law "KROK"
avt1979@mail.ru*

Research Methodology. The state of legal protection of economic state security has been investigated and the peculiarities of functioning of the system of legal protection of economic security have been identified with the help of a systematic approach. Statistical method was used to evaluate the actual status of the system.

Results. The current state of legal protection of the economic country security as a part of national security has been analyzed. The condition of provision and the peculiarities of the legal protection of economic security in Ukraine have been reviewed in this article. The mechanisms, means and methods of optimization of the development of the system of legal protection of economic security of the state are proposed. The role of traditional ways of ensuring legal protection of economic security of a country has been revealed.

Novelty. The objective prerequisites for the formation of the Institute of legal protection of economic state security have been disclosed. Methodological approaches to the analysis and implementation of systems providing economic state

security are proposed. The classification of tendencies of formation and development of the system that determine its structural features have been realized.

The practical significance. Based on the enhanced methodology of the research of the system of legal protection of economic state security, the practical recommendations have been developed, which is a scientific basis for formation of projections, strategies and programs by relevant public authorities to enhance the legal protection of economic security of the country.

УДК 340.12

До питання про методологію теорії держави та права

*В.А. Яценко, д.ю.н., професор кафедри теорії держави і права,
Університет економіки та права «КРОК»
shas@narko.gov.ua*

Методологія дослідження. Розкриття методологічної визначеності теорії держави і права у філософсько-правовому вимірі.

Результати. У ході аналізу предмета філософії права і тематики теорії держави та права зроблено висновок про методологічно-регулятивну цінність філософії права щодо функціонування державно-правової сфери.

Новизна. Зроблено висновок і обґрунтовано особливий статус філософії права як методологічного чинника теорії держави та права, що збагачує науково-теоретичний арсенал цієї галузі знань.

Практична значущість. Предметне розширення тематики викладання теорії держави та права.

УДК 340.12

К вопросу о методологии теории государства и права

*В.А. Яценко, д.ю.н., профессор кафедры теории
государства и права,
Университет экономики и права «КРОК»
shas@narko.gov.ua*

Методология исследования. Раскрытие методологической определенности предмета теории государства и права в философско-правовом ключе.

Результаты. В ходе анализа предмета философии права и тематики теории государства и права сделан вывод о методологически-регулятивной ценности философии права в отношении функционирования государственно-правовой сферы.

Новизна. Сделан вывод и обоснован особый статус философии права как методологического фактора теории государства и права, что обогащает научно-теоретический арсенал этой отрасли знаний.

Практическая значимость. Предметное расширение тематики преподавания теории государства и права.

UDC 340.12

On the methodology of the theory of state and law

*V. Yaschenko, Doctor of Law, Professor of the Theory of state and law,
University «KROK»
shas@narko.gov.ua*

Research methodology. Disclosure of methodological certainty of the theory of state and law in philosophical and legal dimension.

Results. During the analysis of the subject of philosophy of law and of the theme concerning the theory of law was made a conclusion on the methodologically-regulatory value of philosophy and law on the functioning of the state legal sphere.

Novelty. The conclusion is made and is justified the special status of philosophy of law which confirms the necessity of applying a pluralistic methodology for the research of the theory of state and law, which enriches the theoretical arsenal of this field of knowledge.

The practical significance. Thematic expansion of subject concerning the teaching of the theory of state and law.

Україна чи Росія, яка держава є фашистською?

*Вітик І.Р., доцент кафедри теорії та історії держави і права
Університет економіки та права “КРОК”*

Vityk@rada.gov.ua

Методологія дослідження. У зазначеній статті з метою дослідження феномену «фашизму» як політичної течії і його негативний практичний вплив на історію людства використано історичний, науковий, порівняльний, системний та інші методи.

Актуальність цієї статті обумовлена тим, що на сьогодні правове визначення терміна «фашизм» у міжнародно-правових документах і чинному законодавстві України відсутнє.

Результати. У наукових дослідженнях вивчались на аналізувались лише фрагментарні питання пов’язані з феноменом “фашизму.

3-поміж численних у сучасній літературі узагальнених інтерпретацій “фашизму”, його найбільш фундаментальним, універсальним і точним поняттям є таким: “Фашизм” (італ. fascismo, від fascio – пучок, в’язанка, об’єднання) – ідеологія, політичний рух і соціальна практика, що мають такі ознаки і риси:

- 1) проголошення вищості однієї нації над іншими;
- 2) нетерпимість і дискримінація інших націй і національних меншин;
- 3) заперечення прав людини;
- 4) насадження режиму, заснованого на принципі тоталітарної державності, однопартійності і вождизму;
- 5) виправдання насильства і терору з метою знищення політичних опонентів;
- 6) мілітаризація суспільства, створення воєнізованих формувань і виправдання війни як засобу вирішення міждержавних проблем”.

Це є базовими рисами фашизму, які, водночас, набувають нових ознак і рис разом з практикою державотворення.

Новизна. Новизна статті ґрунтується на дослідженні явища фашизму, який пристосовується сьогодні до політичних систем цілого ряду країн, шукаючи для себе відповідний політичний ґрунт для свого утвердження та розвитку. Стаття присвячена виявленню та розкриттю таких моментів для подальшої боротьби з фашизмом. Сьогоднішнє законодавство як міжнародне, так і внутрішнє ряду країн дає можливість ефективно боротися з фашизмом, але не викоринити його як політичну течію, що вросла вже в державний апарат окремих держав.

Практична значущість. Практична значущість статті проявляється у тому, що сьогодні фашизму притаманні нові риси та ознаки. Його ідеологи вдало маскуються під демократів, виразників інтересів народу, борців за народні блага. На ділі це проявляється в обмеженні громадянських прав, самоізоляції, накопиченням власних багатств правлячою верхівкою держави за рахунок народу під лозунгом рівноправності, розв’язанні воєн проти інших держав. Тобто фашизм сьогодні набув інших рис, ніж на зорі свого створення та розквіту. У

статті розкриваються ці риси, що дають можливість сьогодні дати політичну характеристику ряду держав та не допустити зміцнення та розширення сьогодинішнього фашизму у світі. Яскравим прикладом у цьому є Росія, де наявне різке обмеження громадянських прав і свобод, влада переслідує не тільки окремих громадян, а й цілі народи (чеченців, кримських татар). У сфері економіки Росія будується на величезних державних монополіях (на зразок Газпрому). У ділянці культури яскраві приклади цькування на державному рівні діячів культури, які не згодні з офіційною політикою влади (приклад відомого російського музиканта Макаревича). Росія за допомогою газової труби намагається підпорядкувати собі не тільки найближчі держави, що раніше входили до складу колишнього СРСР, а й країни Західної Європи.

Росія розв'язала військову агресію проти Молдови, Грузії, і тепер проти України, окупувавши Крим та окремі регіони Донецької та Луганської областей.

Відтак, є наявними усі ознаки для визнання Росії фашистською державою.

УДК 342.53

Украина или Россия, какое государство есть фашистским?

*Витык И.Р., доцент кафедры теории и истории государства и права
Университет экономики и права права “КРОК”*

Vityk@rada.gov.ua

Методология исследования. В этой статье с целью исследования феномена “фашизма” как политического течения и его негативное практическое влияние на историю человечества использован исторический, научный, сравнительный, системный и другие методы.

Актуальность этой статьи объясняется тем, что сегодня правовое определение “фашизма” в международно-правовых документах, а также в действующем законодательстве Украины отсутствует.

Результаты. В научных исследованиях изучались и анализировались только фрагментарные вопросы связанные с феноменом “фашизма”.

Среди многочисленных в современной литературе обобщенных интерпретаций “фашизма”, его наиболее фундаментальным, универсальным и точный определением есть такое: “Фашизм” (иал. fascismo, від fascio - пучок, связка, объединение, политическое движение, которые имеют такие признаки:

- 1) культивирование превосходства одной нации над другой;
- 2) нетерпимость и дискриминация других наций и национальных меньшинств;
- 3) опровержение прав человека;
- 4) насаждение режима, основанного на принципе тоталитарной государственности, однопартийности и вождизма;
- 5) оправдание насилия и террора с целью уничтожения политических оппонентов;
- 6) милитаризация общества, создание военизированных формирований и оправдание войны как способа решения межгосударственных проблем.

Это есть базовыми признаками фашизма, которые, одновременно приобретают новые признаки вместе с практикой государственного строения.

Новизна. Новизна статьи проявляется в исследовании фашизма, который приспособляется сегодня к политическим системам целого ряда стран, ищет для себя соответствующую политическую почву для своего утверждения и развития. Статья предназначена для выявления и раскрытия таких моментов для дальнейшей борьбы с фашизмом. Действующее законодательство как международное, так целого ряда стран дает возможность эффективно бороться с фашизмом, но не искоренить его как политическое течение, что врос в государственный аппарат отдельных государств.

Практическая значимость. Практическое значение статьи проявляется в том, что сегодня фашизму присущи новые признаки. Его идеологи удачно маскируются под демократов, борцов за интересы народа. На деле это проявляется в сужении гражданских прав, самоизоляции, накапливанием собственных богатств правящей верхушкой государства за счет народа под лозунгом равноправия, развязывании воен против других государств. То есть фашизм сегодня приобрел другие признаки, чем на заре своего создания. В статье раскрываются эти признаки, которые дают возможность эффективно бороться с фашизмом и не допустить его распространения в мире. Ярким примером в этом есть Россия, где налицо резкое сокращение гражданских прав и свобод, власть преследует не только отдельных граждан, но и целые народы (чеченцев, крымских татар). В сфере экономики Россия строится на огромных государственных монополиях (например, Газпром). В сфере культуры яркие примеры травли на государственном уровне деятелей культуры, которые не согласны с официальной политической власти (пример известного музыканта Макаревича). Россия с помощью газовой трубы стремится подчинить себе не только ближайшие государства, которые раньше входили в состав бывшего СССР, но и страны Западной Европы.

Россия развязала военную агрессию против Молдовы, Грузии и теперь против Украины, оккупировав Крым и отдельные регионы Донецкой и Луганской областей.

Поэтому, есть все признаки для признания Россия фашистским государством.

UDC 342.53

Ukraine or Russia, which of these two countries is a fascist one?

*Vityk I.R., docent Professor theory and history country and lower
University of Economics and Law "KROK"
Vityk@rada.gov.ua*

Research methodology. The article mentioned above refers us to such phenomenon like «fascism» as a political movement and its negative practical impact on the human history. A timeliness of the article and this topic is based on the fact that there is no one of the international legal instruments that describes an official legal definition of the term «fascism» nowadays. In addition, there is no such a definition in the current legislation of Ukraine.

Research findings. Only some fragmentary questions related to the phenomenon of «fascism» have been studied and analyzed in different scientific researches, such

as the ideology of fascism, the definitions of «fascism» and terms related the appropriate amendments to the current legislation of Ukraine and its expediency.

Among a great amount of generalized interpretations of the phenomenon of «fascism» in the sphere of modern scientific literature, its the most fundamental, universal and exact definition is going to be the next: «Fascism» (ital. fascismo, comes from the word fascio – a bunch, bundles, consolidation) – it is an ideology, political movement and social practices, that are characterized by the following features and characteristics:

- 1) A declaration of the superiority of one nation over others;
- 2) An intolerance and discrimination against other nations and national minorities;
- 3) Human rights denial and objection;
- 4) An over-persuasion of the regime, based on the principle of totalitarian state, one-party system and leader worship;
- 5) The justification of violence and terror to suppress political opponents;
- 6) The militarization of the society, a process of paramilitary creation, war justifying as the way to solve international problems”.

There is no fascism in Ukraine.

Novelty. The current Criminal Code of Ukraine contains several articles that establish criminal liability for crimes that are specific to the phenomenon of «fascism». This gives us an opportunity to conduct an effective fight against the most dangerous crimes of the pro-fascist orientation.

Practical relevance. Talking about Russian Federation, we are able to state that there is high-marked limitation of civil liberties in Russia, Russian state authorities chase not only individuals, but entire nations (such as Chechens, Crimean Tatars). In the sphere of economics, Russian Federation builds its policy on the huge state monopolies (such as Gazprom). In the sphere of culture, we are able to look on the concrete example of state level persecution of some artists that disagree with the official policy of government (such as famous Russian musician Makarevych). With a help of a gas pipe terror Russian Federation is trying to subdue not only the next bordering states, that were the part of the Soviet Union in the past, but also some countries of modern Western Europe.

Russia has become some sort of a country, which exists only due to the natural resources of other small nations. For example, the amount of such federal regions in Russian Federation is more than a hundred.

Russia initiated military aggression against Moldova, Georgia and Ukraine, having occupied Ukrainian Crimea and some parts of Donetsk and Lugansk Ukrainian regions.

Therefore, all signs for the recognition of Russian Federation as the fascist state are available.

Законодавча обумовленість упровадження терміна «охороноздоровче право» в правове поле України

*А.М. Коваль, к.ю.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
Anna-Koval@bigmir.net*

Мета дослідження. Значення здоров'я людини у суспільстві і державі та визначення в ньому місця охороноздоровчої діяльності, а також здійснення теоретико-правового обґрунтування вживання терміна «охороноздоровче право».

Результати. Обґрунтовано, що життя і здоров'я людини, будучи властивостями, які притаманні їй як особистості, та є з позицій гуманітарного розуміння філософськими категоріями, що мають соціальну цінність та правову (юридичну) природу, потребують для застосування в правовому полі терміна «охороноздоровче право».

Новизна. Досліджуючи суспільні відносини у сфері охорони здоров'я, особливу увагу варто приділити створенню належної життєздатної правової бази нормативного регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я населення в Україні, спрямованої на підвищення ефективності та якості законотворчого процесу. Запропоновано розробити і прийняти Кодекс законів про охорону здоров'я.

Практична значущість. Формуючи поняття «охороноздоровче право», слід зазначити, що це сукупність правових приписів, які регулюють суспільні відносини при забезпеченні проживання людини у комфортному для неї навколишньому середовищі (довкіллі) та соціальних умовах, що виникають у процесі задоволення потреб людини в нормальній екології, безпечних для здоров'я і життя продуктах харчування, питній воді тощо.

Законодательное обоснование внедрения термина «здравоохранительное право» в правовое поле Украины

*А.Н. Коваль, к.ю.н., доцент кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
Anna-Koval@bigmir.net*

Цель исследования. Значение здоровья человека в обществе и государстве, определение в нем места здравоохранительной деятельности, а также осуществление теоретико-правового обоснования введения термина «здравоохранительное право».

Результаты. Обосновано, что жизнь и здоровье человека, будучи свойствами, которые присущи ему как личности, с позиций гуманитарного понимания

философскими категориями, которые имеют социальную ценность и правовую (юридическую) природу, нуждаются в применении в правовом поле термина «здравоохранительное право».

Новизна. Исследуя общественные отношения в сфере охраны здоровья, особое внимание следует уделить созданию надлежащей правовой базы нормативно-правового регулирования таких отношений в сфере охраны здоровья населения в Украине, направленной на повышение эффективности и качества законотворческого процесса. Предложено разработать и принять Кодекс законов о здравоохранении.

Практическая значимость. Формируя понятие «здравоохранительное право», следует отметить, что это совокупность правовых предписаний, которые регулируют общественное отношение при обеспечении жизни человека в комфортной для него окружающей среде и социальных условиях и возникают в процессе удовлетворения нужд человека в нормальной экологической среде, безопасных для здоровья и жизни, продуктах питания, питьевой воде и т.д.

UDC 342.614.2.

The legal authority for the implementation of the term “Health Law” in the legal field of Ukraine

*A.N. Koval, PhD in Law, Associate Professor of Department of State and legal disciplines of the University of Economics and Law “KROK”
Anna-Koval@bigmir.net*

The aim of the study: The value of human health in society and state and determining its place in health development, and implementation of the theoretical and legal justification for introducing the term “Health Law”.

Results: To substantiate that human life and health, as properties that are inherent in him as a person, from the standpoint of humanitarian understanding of the philosophical categories that have a social value and legal nature and therefore need to be applied within the legal framework of the term “Health Law”.

Novelty: Exploring the social relations in the health sector, special attention should be given to the establishment of appropriate legal framework for a viable legal regulation of relations in the sphere of public health in Ukraine, aimed at improving the efficiency and quality of the legislative process in this area of government activity. Invited to develop and adopt a Code of healthcare.

Practical significance: Shaping the concept of “Health Law”, it should be noted that this set of legal requirements that regulate social relations while providing a comfortable life for his environmental and social conditions that arise in the process of satisfying human needs in a healthy environment, safe health and life, food, drinking water, etc.

Про роль іраномовних етносів у становленні та розвитку Стародавньої та Середньовічної України-Руси (I тис. до н.е. – I тис. н.е.) (аналіз новітньої історіографії проблеми)

*М.М. Коринний, к.і.н., доцент кафедри теорії та історії,
Університет економіки та права «КРОК»
Korinnjy meta.ua*

Методологія дослідження. Під час відбору найважливішої новітньої історичної та історико-правової літератури із зазначеної проблеми застосовано логічний, проблемно-хронологічний, порівняльно-історичний та інші спеціальні методи і прийоми.

Результати. Проаналізовано шляхи розвитку української та зарубіжної історичної науки впродовж останніх тридцяти років у сфері вивчення історії Стародавньої та Середньовічної України-Руси, розпочинаючи з етногенезу південно-східних слов'ян (за участю іранського, балтського, тюркського та інших етносів) і початкових торговельно-економічних, соціально-політичних, етнокультурних процесів, унаслідок яких у Середньому Подніпров'ї постала поліетнічна держава Русь.

Новизна. Виявлено позитивні зрушення в методиці та методології новітніх досліджень різнорідних першоджерел, переважання комплексних прийомів для розв'язання складних проблем, відхід провідних українських авторів від фактографічності викладу та прагнення до широких узагальнень.

Практична значущість. Історіографічний нарис буде сприяти подальшому узагальненню досягнень вітчизняної та зарубіжної історіографії та викличе інтерес для фахівців у історіографічному жанрі як одна з перших спроб аналізу літератури, різноманітної за конкретно-історичним матеріалом і відмінної за методикою дослідження, але збагаченої новими позитивними знаннями про Русь, її генезис і державно-правове становлення. На основі синтезу накопичених спостережень і тенденцій будуть розроблені практичні рекомендації (напрями, аспекти) ведення подальших досліджень складної проблеми, вказані шляхи їх реалізації.

О роли ираноязычных этносов в становлении и развитии Древней и Средневековой Украины-Руси (I тыс. до н.э. – I тыс. н.э.) (анализ новейшей историографии проблемы)

*М.М. Коринний, к.и.н., доцент кафедры теории и истории,
Университет экономики и права «КРОК»
Korinnjy meta.ua*

Методология исследования. Во время отбора наиболее важной исторической и историко-юридической литературы последних десятилетий по ис-

следуемой проблеме применены логический, проблемно-хронологический, сравнительно-исторический и другие специальные методы и приемы.

Результаты. Проанализированы основные направления развития украинской и зарубежной исторической и историко-юридической науки последних тридцати лет в области изучения Древней и Средневековой Украины-Руси, начиная с этногенеза юго-восточных славян (при участии иранского, балтского, тюркского и других этносов) и начальных торгово-экономических, социально-политических, этнокультурных процессов, вследствие которых в Среднем Поднепровье возникло полиэтничное государство Русь.

Новизна. Выявлены позитивные изменения в методике и методологии новейших исследований разнородных первоисточников, преобладание комплексных приемов для решения сложных проблем, отход большинства ведущих украинских авторов от фактографического изложения и стремление к широким обобщениям.

Практическая значимость. Историографический очерк будет содействовать дальнейшему обобщению достижений отечественной и зарубежной историографии и одновременно вызовет интерес специалистов историографического жанра как одна из первых попыток анализа литературы, разнообразной за конкретно-историческим материалом и отличной по методике исследования, но обогащенной новейшими позитивными знаниями о Руси, ее генезисе и государственно-правовом становлении. На основе синтеза накопленных наблюдений и тенденций будут разработаны практические рекомендации (направления, аспекты) ведения дальнейших исследований сложной проблемы, указаны пути их реализации.

UDC 338.246.87 (477)

The role of Iranian ethnos in the incipience and development in Ancient and Medieval of Ukraine-Rus' (I B.C. – I A.D.) – analyzis of the current historiography

M.M. Korinnyi, Ph.D., docent of the Chamber of the History and Theory of State and Law

University of Economics and Law 'KROK'

Research Methodology. During the selection of the most important historical and modern historical and legal literature on analyzed problem the logic, problem-chronological, comparative historical and other special methods and techniques were applied.

Results. The ways of Ukrainian and foreign historical science, over the last thirty years in the study of history of the Ancient and Medieval of Ukraine-Rus' were analyzed. The beginning of analyzes is ethnogenesis Southeastern Slavs (with Iranian, Baltic, and other Turkic ethnic groups) and elementary trade-economic, socio-political, ethno-cultural processes, in consequence of which poly-ethnic states Rus' appeared in the Middle-Dnieper region.

Novelty. The positive changes in the methods and methodology of advanced

research of the original sources, the prevalence of the complex techniques to solve complex problems, the rejecting by the leading Ukrainian authors from fact presentation and desire for broader generalizations were discovered

The practical significance. Historiographical essay will further generalization of achievements of domestic and foreign historiography and, at the same time, will cause interest to professionals in the historiographic genre, as one of the first attempts to analyze literature on various concrete historical material and significantly different in methodology research, but enriched with new positive knowledge about Rus', its genesis and state-legal formation. Based on the synthesis of accumulated observations and trends will develop practical recommendations (directions, aspects) for further research complex problem, the ways of their implementation: see. Continued in the next issue of "Legal Bulletin".

Інститути прямої демократії в процесі установавання основного закону: переваги форми крізь призму недоліків на практиці

*А.Н. Пугачов, к.ю.н., доцент, завідувач кафедри теорії
та історії держави і права,
Полоцький державний університет
ales.puhachou@tut.by*

Методологія дослідження використовується відповідно до вимог юридичної науки, необхідності досягнення поставлених цілей. Критичний аналіз на основі історичного та порівняльно-правового методів сприяють цьому найбільшою мірою.

Результати. При всій привабливості і популярності використання референдумів у ході прийняття конституції необхідно чітко усвідомлювати також їхній потенційно деструктивний характер, коли інститути прямого народовладдя служать прикриттям для досягнення недемократичних цілей і сприяють встановленню режиму особистої влади.

Новизна. Інститут референдуму отримав широке поширення в колишніх країнах соцтабору і республіках СРСР, що розпався. Однак цю реальність не можна розглядати як суцільне утвердження демократичних засад і правових принципів, оскільки прямі форми народовладдя дуже майстерно можуть грати на руку недемократичним режимам, а прийняття основного закону через референдум лише сприяє легітимації та поширенню популістсько-авторитарних тенденцій.

Практична значущість. Вивчення теорії та практики конституціоналізму дають змогу оцінювати не тільки переваги, а й недоліки референдумних форм. Це сприяє більш ефективному державно-правовому будівництву, розвитку критичного напрямку в конституційній науці, упровадженню істинно-змістовних початків на стадіях навчального процесу.

Інститути прямої демократії в процесі утворення основного закону: достоїнства форми крізь призму недостатків на практиці

*А.Н. Пугачев, к.ю.н., доцент, завідувач кафедри
теорії та історії держави і права,
Полоцький державний університет
ales.puhachou@tut.by*

Методологія дослідження використовується в відповідності з вимогами юридичної науки, необхідністю досягнення поставлених цілей.

Критический анализ на основе исторического и сравнительно-правового методов способствуют этому в наибольшей степени.

Результаты. При всей привлекательности и популярности использования референдумов при принятии конституции необходимо четко осознавать и их потенциально деструктивный характер, когда институты прямого народовластия служат прикрытием для достижения недемократических целей и способствуют установлению режима личной власти.

Новизна. Институт референдума получил широкое распространение в бывших странах соцлагеря и республиках распавшегося СССР. Однако эту реальность нельзя рассматривать как повсеместное утверждение демократических начал и правовых принципов, поскольку прямые формы народовластия очень искусно могут играть «на руку» недемократическим режимам, а принятие основного закона через референдум лишь способствует легитимации и распространению популистско-авторитарных тенденций.

Практическая значимость. Изучение теории и практики конституционализма позволяют оценивать не только достоинства, но и недостатки референдумных форм. Это способствует более эффективному государственно-правовому строительству, развитию критического направления в конституционной науке, внедрению истинно-содержательных начал на стадиях учебного процесса.

UDC 342.4

Institutions of direct democracy in the establishment process of the basic law: advantages of form through a prism of shortcomings in practice

*A.N. Pugachev, Ph.D., Assistant Professor, Head of the Department of Theory and History of State and Law, Polotsk State University
ales.puhachou@tut.by*

Research Methodology is used according to jurisprudence requirements, need of achievement of purposes. The critical analysis on the basis of historical and comparative legal methods contributes to this to the greatest extent.

Results: Despite the attractiveness and popularity of using referendums in making the constitution need to be clear and their potentially destructive nature when institutions of direct democracy serve as the cover for non-democratic purposes and contribute to establishing a personal regime.

Novelty: Institution of the referendum was widespread in the former socialist countries and republics of the disintegrated Soviet Union. However, this reality cannot be regarded as the widespread assertion of democratic origins and legal principles because the direct forms of democracy may be useful for non-democratic regimes, and the adoption of the basic law through a referendum only contributes to the legitimation and dissemination of populist authoritarian tendencies.

The practical significance: Study of the theory and practice of constitutionalism makes it possible to assess not only advantages, but also disadvantages of the forms of referendum. It promotes more effective state and legal construction, development of the critical direction in the constitutional science and introduction of the true and substantial beginnings at stages of educational process.

Фактори, що впливають на формування двопалатної структури парламенту в європейських унітарних державах і перспективи введення двопалатного парламенту в Україні

*Т.А. Француз-Яковець, к.ю.н., доцент,
Університет економіки та права «КРОК»
frante@i.ua*

Методологія дослідження. З-поміж загальнонаукових і спеціальних методів дослідження автор спирався на метод системного аналізу, що зумовлено темою наукової статті, яка передбачає наявність чітко визначеного системного підходу. Завдяки цьому досліджено правові основи процесів демократизації політичної системи України та особливості функціонування двопалатних парламентів у світлі шляхів виходу з політичної кризи.

Результати. Проаналізовано становлення і сучасний стан питань формування особливостей функціонування та взаємодії палат бікамерального парламенту у світлі пошуку шляхів виходу з політичної кризи в Україні. Здійснено класифікацію тенденцій якості законотворчого процесу та прийнятих законів, окреслено роль бікамерального парламенту в суспільстві та державі. Вказано, що покладати високі очікування на діяльність двопалатного парламенту можна в разі одночасного проведення обов'язкових супутніх реформ у економічній, соціальній і правовій сферах.

Новизна. Представлено цілісну концепцію нових засад подальшої розбудови соціально-правової держави, реформування органів державної влади, у тому числі парламенту та створення гармонійно розвиненого демократичного суспільства в Україні.

Практична значущість. Отримані висновки можуть служити науковою базою формування прогнозів і стратегій подальших розробок проблем демократизації політичної системи України.

Факторы, влияющие на формирование двухпалатной структуры парламента в европейских унитарных государствах и перспективы введения двухпалатного парламента в Украине

*Т.А. Француз-Яковец, к.ю.н., доцент,
Университет экономики и права «КРОК»
frante@i.ua*

Методология исследования. Среди общенаучных и специальных методов исследования автор опирался на метод системного анализа, что обусловлено темой научной статьи, предусматривающей наличие четко определенного системного подхода. Благодаря этому исследованы правовые основы процессов демократизации политической системы Украины и особенности функциони-

рования двухпалатного парламента в свете поиска возможных путей выхода из политического кризиса.

Результаты. Проанализированы становление и современное состояние вопросов формирования особенностей функционирования и взаимодействия палат бикамерального парламента в свете поиска возможных путей выхода из политического кризиса в Украине. Отмечено, что возлагать большие надежды на деятельность двухпалатного парламента можно в случае одновременного проведения обязательных сопутствующих реформ в экономической, социальной и правовой сферах.

Новизна. Представлена целостная концепция новых принципов дальнейшего развития социально-правового государства, реформирования органов государственной власти, в том числе парламента и создания гармоничного развития демократического общества в Украине.

Практическая значимость. Полученные выводы могут служить научной базой формирования прогнозов и стратегий дальнейших разработок проблем демократизации политической системы Украины.

UDC 342.53

Factors that influence the formation of a bicameral parliamentary structure in European unitary states and prospects of introduction of bicameral parliament in Ukraine

*T. Frantsuz-Yakovets' Ph.D. in Law, docent
"KROK" University
frante@i.ua*

Research methodology. Among the scientific and special methods of research, the author relies on the method of system analysis. The need for its use is evident considering the chosen topic for the scientific article, it also provides a clearly defined systems concept. With this legal framework the processes of democratization of the political system of Ukraine and the peculiarities of the bicameral parliament, as a possible ways out of the political crisis were investigated.

Research findings. In the aspect of possible ways of the political crisis solution, the formation and current state of the process of formation, peculiarities and coordination of chamber of the bicameral parliament were analyzed. Also were estimated that it is possible to rely on activity of bicameral parliament in case of simultaneous economic, social and legal reforms. The classification of the trends quality of the legislation process and laws that were adopted were made and the role of bicameral parliament in the society were outlined.

Novelty. Be holistic concept of further development principles of the new social and legal state, reformation of public authorities, including parliament and creation of the harmonious development of democratic society in Ukraine.

Practical relevance. The findings may provide the scientific basis for making prognosis and strategies for further development of democratization of the political system of Ukraine.

Теоретико-правовий аналіз понять «національна безпека» і «державна безпека»

*В.В. Чумак, к.ю.н., доцент, народний депутат України,
заступник голови Комітету Верховної Ради України
з питань запобігання і протидії корупції
vik.chumak@gmail.com*

*Б.В. Бернадський, к.і.н., доцент
Bogdan_71@ukr.net*

Методологія дослідження. Застосовуючи системний підхід і використовуючи метод діахронічного порівняння досліджено генезу поняття «безпека», за допомогою теоретичного та порівняльного методів здійснено порівняльну характеристику термінів «національна безпека» і «державна безпека».

Результати. Здійснено аналіз і порівняння понять «національна безпека» і «державна безпека», на основі якого запропоновано їх чітке розмежування.

Новизна. Зміни в безпекових питаннях, зумовлені такими тенденціями, як глобалізація, інформаційна революція, зміна функцій сучасної держави, хоча й стали предметом уваги дослідників, та ще не осмислені достатньо глибоко. Відповідно до цього автори публікації розглянули основні погляди щодо державної безпеки, окреслили її відмінність від поширеного нині терміна «національна безпека», запропонували свій погляд на суть цього питання.

Практична значущість. Розмежування понять «національна безпека» і «державна безпека» дає змогу більш чітко визначити функціонал вітчизняних спецслужб на етапі їх реформування відповідно до міжнародних стандартів.

Теоретико-правовой анализ понятий «национальная безопасность» и «государственная безопасность»

*В.В. Чумак, к.ю.н., доцент, народний депутат України,
заместитель председателя Комитета Верховного Совета Украины
по вопросам предотвращения и противодействия коррупции
vik.chumak@gmail.com*

*Б.В. Бернадский, к.и.н., доцент
Bogdan_71@ukr.net*

Методология исследования. Применяя системный подход и используя метод диахронического сравнения, исследован генезис понятия «безопасность», с помощью теоретического и сравнительного методов осуществлена сравнительная характеристика терминов «национальная безопасность» и государственная безопасность».

Результаты. Осуществлен анализ и сравнение понятий «национальная безопасность» и «государственная безопасность». На основании его результатов предложено четкое их разграничение.

Новизна. Изменения в вопросах касающихся безопасности, обусловленные такими тенденциями, как глобализация, информационная революция, изменение функций современного государства, хотя и стали предметом внимания исследователей, но еще не осмыслены достаточно глубоко. В соответствии с этим авторы публикации рассмотрели основные взгляды относительно государственной безопасности, определили ее отличие от распространенного ныне термина «национальная безопасность», предложили свой взгляд на суть этого вопроса.

Практическая значимость. Разграничение понятий «национальная безопасность» и «государственная безопасность» даст возможность более четкого определения функционала отечественных спецслужб на этапе их реформирования в соответствии с международными стандартами.

UDC 340.12

Theoretical and legal analysis of the concepts of national security and state security

*V. Chumak, PhD, associate Professor, deputy of Ukraine,
deputy Chairman of the Verkhovna rada of Ukraine
on prevention and combating corruption
vik.chumak@gmail.com*

*B. Bernadsky, Ph.D., associate professor
Bogdan_71@ukr.net*

Research Methodology. By applying a systematic approach and using the method of diachronic comparison, we studied the genesis of the concept of security, with the help of theoretical and comparative methods carried out comparative characteristics of the terms “national and public security”.

Results. The analysis and comparison of the concepts of national and state security. Based on the results suggested a clear distinction between them.

Novelty. Changes in matters relating to security, due to trends such as globalization, the information revolution, changing the functions of a modern state, although it became the subject of attention of the researchers have not yet comprehended with sufficient depth. In accordance with this, the authors of the publication reviewed the main views on national security, defined its difference from the now common term “national security”, offered his view of the essence of this phenomenon.

The practical significance. Differentiation of the concepts of national and public security will allow a better definition of functional domestic intelligence agencies at the stage of their reform in accordance with international standards.

Порівняльний аналіз основних аспектів парламентаризму в процесі державного будівництва в Україні та Білорусі після проголошення незалежності

*Л.І. Баликіна, асистент кафедри державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
baliklu@ua.fm*

Методологія дослідження. Для розгляду фактів становлення і розвитку парламентаризму в Україні та Республіці Білорусь було використано метод історизму. За допомогою бінарного аналізу та принципу розвитку досліджено закономірності руху розвитку парламентської системи в конкретно-історичних умовах на прикладі пострадянських країн, України та Білорусі.

Результати. Конституції України та Білорусі дали можливість розбудувати незалежні держави, розвинути парламентаризм по-новому, а саме, Парламенту Республіки Білорусь у ролі законодавчого і представницького органу. В Україні державотворчі процеси є подібними, однак роль і місце законодавчого органу в системі органів влади є відмінною.

Новизна. Досліджено процес утвердження парламентаризму в Білорусі, що є важливим прикладом для аналізу досвіду країни-сусіда. Зіставлені результати можуть сприяти вирішенню проблем в українському парламентаризмі.

Практична значущість. Інститут парламентаризму в Україні досліджується вітчизняними вченими з різних сторін. Досвід Республіки Білорусь для нашої країни є важливим. Отримані результати можуть бути використані для дослідження теоретичних і прикладних проблем процесів державотворення в пострадянських країнах, а також подальшого розвитку українського парламентаризму.

Сравнительный анализ основных аспектов парламентаризма в процессе государственного строительства в Украине и Беларуси после провозглашения независимости

*Л.И. Балькина, ассистент кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
baliklu@ua.fm*

Методология исследования. Для рассмотрения фактов становления и развития парламентаризма в Украине и Республике Беларусь был использован метод историзма. С помощью бинарного анализа и принципа развития исследованы закономерности движения развития парламентской системы в конкретно-исторических условиях на примере постсоветских стран, Украины и Беларуси.

Результаты. Конституции Украины и Беларуси способствовали развитию

независимых государств, эти изменения позволили парламентаризму развиваться по-новому. А именно, Парламенту Республики Беларусь в качестве законодательного и представительного органа. В Украине процессы построения государства подобные, но роль и место законодательного органа в системе органов власти являются отличными.

Новизна. Исследован процесс утверждения парламентаризма в Беларуси, что является важным примером для анализа опыта страны-соседа. Сопоставление результатов может способствовать решению проблем в украинском парламентаризме.

Практическая значимость. Институт парламентаризма в Украине исследуется отечественными учеными с разных сторон. Опыт Республики Беларусь для нашей страны является важным. Полученные результаты могут быть использованы для исследования теоретических и прикладных проблем процессов государства в постсоветских странах, а также дальнейшего развития украинского парламентаризма.

UDC 342.53 (477+476)

Comparative analysis of the main aspects of parliamentarism in the process of state development after declaration of independence in Ukraine and Belarus

*L. Balykina, Assistant Professor of the State-legal Department
University of Economics and Law 'KROK'
baliklu@ua.fm*

Research methodology. Historicism approach was used for consideration of the facts concerning formation and development of parliamentarism in Ukraine and Belarus. By using a binary analysis and the principle of evolutionism the patterns of movement of the parliamentary system in the concrete historical conditions were studied based on the example of post-Soviet countries, such as Ukraine and Belarus.

Research findings. Adoption of the Constitution of Ukraine and the Constitution of Belarus facilitated the development of independent states, as these changes had allowed to develop a new way of parliamentary system, namely the Parliament of the Republic of Belarus being the legislative and representative body. The state-building process in Ukraine is similar, but the role and place of the legislative body in the system of government differs.

Novelty. The establishment process of parliamentarism in Belarus was studied. Such analysis of experience of the neighboring country should be treated as an important case study for Ukraine. Comparison of the results related to problems in the Ukrainian parliamentarism.

Practical relevance. In Ukraine the concept of parliamentarism is studied from different perspectives by national scientists. Experience of the Republic of Belarus is important for our country. The research findings can be used to explore the theoretical and applied research problems of the state processes in post-Soviet countries, as well as for the further development of Ukrainian parliamentarism.

Аналіз політико-правових аспектів громадянської правосвідомості

*І.О. Панчук, здобувач кафедри теорії та історії держави і права,
Інститут права ім. І. Малиновського
Національного університету «Острозька академія»
irapanchukk@gmail.com*

Методологія дослідження. За допомогою діалектичного методу розкрито зміст понять «громадянство» та «громадянська правосвідомість». У процесі дослідження використано також історичний метод і синергічний підхід, що дає змогу проаналізувати особливості громадянської правосвідомості українців. Формально-догматичний і порівняльно-правовий методи застосовано при дослідженні особливостей громадянської правосвідомості представників державної влади.

Результати. Встановлено зв'язок громадянства з феноменом правосвідомості, обґрунтовано їхню взаємозалежність. З'ясовано сутність і значення громадянської правосвідомості як особливого виду правосвідомості. Досліджено особливості громадянської правосвідомості українців, а також визначено основні напрями підвищення її рівня.

Новизна. Обґрунтовано, що важливою умовою ефективного функціонування інституту громадянства є високий рівень суспільної та індивідуальної громадянської правосвідомості. Доведено, що однією з основних перешкод для формування високого рівня громадянської правосвідомості українців є їхнє недостатнє вміння відокремити публічну та приватну сфери і зосередження переважно на особистих інтересах, що заважає ефективній реалізації обсягу їхніх прав та обов'язків як громадян.

Практична значущість. Одержані результати і висновки можуть бути використані органами державної влади в процесі правового виховання населення, а також для підвищення рівня громадянської правосвідомості його представників.

Анализ политико-правовых аспектов гражданского правосознания

*И.О. Панчук, соискатель кафедры теории и истории государства
и права, Институт права им. И. Малиновского
Национального университета «Острозская академия»
irapanchukk@gmail.com*

Методология исследования. С помощью диалектического метода раскрыто содержание понятий «гражданство» и «гражданское правосознание». В процессе исследования использованы также исторический метод и синергический

подход, позволяющий проанализировать особенности гражданского правосознания украинцев. Формально-догматический и сравнительно-правовой методы применены при исследовании особенностей гражданского правосознания представителей государственной власти.

Результаты. Установлена связь гражданства с феноменом правосознания, обоснована их взаимозависимость. Выяснены сущность и значение гражданского правосознания как особого вида правосознания. Исследованы особенности гражданского правосознания украинцев, а также определены основные направления повышения его уровня.

Новизна. Обосновано, что важным условием эффективного функционирования института гражданства является высокий уровень общественного и индивидуального гражданского правосознания. Доказано, что одним из основных препятствий для формирования высокого уровня гражданского правосознания украинцев является их недостаточное умение разделить публичную и частную сферы и сосредоточение преимущественно на личных интересах, что мешает эффективной реализации объема их прав и обязанностей как граждан.

Практическая значимость. Полученные результаты и выводы могут быть использованы органами государственной власти в процессе правового воспитания населения, а также для повышения уровня гражданского правосознания его представителей.

UDC 340.1

The analysis of the political and law aspects of civil legal consciousness

*I. Panchuk, postgraduate of the Department of Theory and History
of State and Law of the National University of Ostroh Academy
irapanchukk@gmail.com*

Research methodology. By means of dialectical method the content of such notions as citizenship and civil legal consciousness has been defined. In the process of research historical and synergetic approaches were used in order to analyze peculiarities of civil legal consciousness of Ukrainians. Formal-dogmatic and comparative legal methods were used to investigate the peculiarities of civil legal consciousness of the state authority representatives.

Results. We established the connection of citizenship with the phenomenon of civil legal consciousness and justified the interdependence of these phenomena. We found out the essence and meaning of civil legal consciousness as a specific kind of legal consciousness. We investigated peculiarities of civil legal consciousness of Ukrainians, and we also identified the main directions to increase its level.

Novelty. The article justifies that the important condition of effective functioning of the institution of citizenship is high level of social and individual civil legal consciousness. It proves that one of the main obstacles to form a high level of civil

legal consciousness of Ukrainians is their inability to separate public and private spheres, and concentration on personal interests, that prevents them from effective implementation of their own rights and duties as citizens.

The practical significance. The results and conclusion obtained in the article may be used by state authorities to carry out activities of legal education of the population, and also to increase the level of civil legal consciousness of its representatives.

**Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.
Міжнародне право. Господарське право, господарсько-процесуальне право**

УДК 343.222.4: 344.2.

Види юридичної відповідальності військовослужбовців

*С.О. Баран, к.ю.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін, секції цивільно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
vasden25@meta.ua*

Методологія дослідження. Предмет та об'єкт дослідження обумовили використання в роботі системи загальнонаукових і спеціальних методів (порівняльно-правовий, системно-структурний та інші).

Результати. Проведено комплексне дослідження дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової, матеріальної та кримінальної відповідальності військовослужбовців.

Новизна. Новизна дослідження обумовлюється внесенням науково обґрунтованих пропозицій щодо постановки проблем.

Практична значущість. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що можливим є їх використання у практичній діяльності військовослужбовців; подальших загальнотеоретичних дослідженнях; при підготовці відповідних розділів підручників, довідників, наукових статей тощо.

УДК 343.222.4: 344.2.

Виды юридической ответственности военнослужащих

*С.А. Баран, к.ю.н., доцент кафедры государственно-правовых дисциплин, секции гражданско-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
vasden25@meta.ua*

Методология исследования. Предмет и объект исследования обусловили использование в работе системы общенаучных и специальных методов (сравнительно-правовой, системно-структурный и другие).

Результаты. Проведено комплексное исследование дисциплинарной, административной, гражданско-правовой, материальной и уголовной ответственности военнослужащих.

Новизна. Новизна исследования определяется внесением научно обоснованных предложений по постановке проблем.

Практическая значимость. Практическое значение полученных результатов заключается в том, что возможно их использование в практической деятельности военнослужащих; дальнейших общетеоретических исследованиях; при подготовке соответствующих разделов учебников, справочников, научных статей и т.д.

UDC 343.222.4: 344.2.

Types of legal liability of servicemen

*Svitlana Baran, Ph.D., Associate Professor,
Department of State and legal disciplines, Section Civil Disciplines,
KROK University
vasden25@meta.ua*

Research Methodology. The subject and object of research led to the use of the system of scientific and special methods (comparative-legal, system-structural and others).

The Results. A comprehensive study of disciplinary, administrative, civil, financial and criminal liability of military personnel was made.

Novelty. The novelty of the research is determined by the introduction of science-based proposals for the formulation of problems.

The practical significance. The practical significance of these results is determined by their usage: in the practice of the military; in subsequent general theoretical studies; in the preparation of the relevant sections of textbooks, reference books, scientific articles and other.

До питання правового захисту комерційної таємниці під час аудиторської перевірки в Україні

*В.Ю. Горелова, к.ю.н., старший викладач
кафедри державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
saxara_@bigmir.net*

Методологія дослідження. Формально-юридичний метод допоміг проаналізувати норми чинного законодавства України, що стосуються правового захисту комерційної таємниці під час аудиторської перевірки.

Результати. На основі діючих положень чинного законодавства України розроблено висновки про його відповідність потребам практики та сформульовано пропозиції з удосконалення відповідного законодавства.

Новизна. У площині існуючої проблеми незаконного використання цінної інформації аудиторами визначено основні принципи конфіденційності аудитора.

Практична значущість. Висновки й пропозиції праці можуть бути використані в науково-дослідницькій сфері для поглиблення розуміння правової природи комерційної таємниці та подальшого дослідження загальних і спеціальних питань захисту комерційної таємниці під час аудиторської перевірки в Україні.

К вопросу правовой защиты коммерческой тайны во время аудиторской проверки в Украине

*В.Ю. Горелова, к.ю.н., старший преподаватель кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
saxara_@bigmir.net*

Методология исследования. Формально-юридический метод помог проанализировать нормы действующего законодательства Украины, касающиеся правовой защиты коммерческой тайны в ходе аудиторской проверки.

Результаты. На основе действующих положений законодательства Украины разработаны выводы о его соответствии потребностям практики и сформулированы предложения по совершенствованию соответствующего законодательства.

Новизна. В плоскости существующей проблемы незаконного использования ценной информации аудитором определены основные принципы конфиденциальности аудитора.

Практическая значимость. Выводы и предложения работы могут быть использованы в научно-исследовательской сфере для углубления понимания

правовой природы коммерческой тайны и дальнейшего исследования общих и специальных вопросов защиты коммерческой тайны в ходе аудиторской проверки в Украине.

UDC 657.631.2

On the issue of legal protection of trade secrets during the audit in Ukraine

*V.Y. Gorelova, PhD in Law, senior lecturer Department of State and legal disciplines, the University of Economics and Law “KROK”
saxara_@bigmir.net*

Research Methodology. Legalistic approach helped to analyze the current legislation of Ukraine concerning the legal protection of trade secrets in the course of the audit in Ukraine.

The Results. On the basis of the existing provisions of the current legislation of Ukraine, developed conclusions about its suitability for practice and proposals for improving the legislation.

Novelty. In the plane of the problem of illegal use of valuable information by auditors identified the basic principles of confidentiality auditor.

The practical significance. Conclusions and suggestions thesis can be used in the research area to improve the understanding of the legal nature of a trade secret, and further study of general and specific to the protection of trade secrets in the course of the audit in Ukraine.

Роль Римського статуту Міжнародного кримінального суду в розвитку норм права, що стосуються неміжнародних збройних конфліктів

*К.В. Доді, к.ю.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
korinadodi@mail.ru*

Методологія дослідження. За допомогою методу порівняльного правознавства проведено історичний аналіз міжнародної нормативно-правової бази, що стосується питання ролі Статуту Міжнародного кримінального суду в розвитку норм права, що стосуються неміжнародних збройних конфліктів, а також розглянуто практику МКС щодо правопорушень, скоєних в ході громадянських війн. Метод дедукції та метод індукції дали змогу виокремити критерії для здійснення аналізу юрисдикції МКС щодо неміжнародних збройних конфліктів.

Результати. Здійснено історико-правову характеристику прийняття Римського статуту МКС, а також розглянуто питання злочинів, які окреслюють юрисдикцію Суду.

Новизна. Виявлено та проаналізовано прогалини в регулюванні неміжнародних збройних конфліктів. Так, деякі положення стосовно використання зброї в міжнародних збройних конфліктах відсутні серед норм, що стосуються неміжнародних збройних конфліктів. Можна відзначити й інші злочини, обмежені виключно міжнародними збройними конфліктами: навмисне завдання ударів та шкоди навколишньому середовищу; завдання ударів по незахищених місцях, що не є військовими об'єктами; неналежне використання прапорів та інших військових знаків; використання живих щитів. Суттєвою прогалиною у сфері кваліфікації воєнних злочинів, що мають відношення до внутрішніх збройних конфліктів, є відсутність норм МГП, які регламентували б заборону навмисного піддавання цивільного населення голоду.

Практична значущість. На підставі аналізу статей 5 та 8 Статуту МКС вироблено критерії для класифікації воєнних злочинів, що мають відношення до внутрішніх збройних конфліктів: злочин геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини, і злочин агресії.

Роль Римского статута Международного уголовного суда в развитии норм права, касающихся немеждународных вооруженных конфликтов

*К.В. Доди, к.ю.н., доцент кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
korinadodi@mail.ru*

Методология исследования. С помощью метода сравнительного правоведения проведен исторический анализ международной нормативно-правовой базы, касающейся вопроса роли Устава Международного уголовного суда в развитии норм права, касающихся немеждународных вооруженных конфликтов, а также рассмотрена практика МУС касающаяся правонарушений, совершенных в ходе гражданских войн. Метод дедукции и метод индукции позволили выделить ряд критериев для осуществления анализа юрисдикции МУС касательно немеждународных вооруженных конфликтов.

Результаты. Осуществлена историко-правовая характеристика принятия Римского Статута МУС, а также рассмотрен вопрос преступлений, которые определяют юрисдикцию Суда.

Новизна. Выявлены и проанализированы пробелы в регулировании немеждународных вооруженных конфликтов. Так, некоторые положения по использованию оружия в международных вооруженных конфликтах отсутствуют среди норм, касающихся немеждународных вооруженных конфликтов. Можно отметить и другие преступления, ограниченные исключительно международными вооруженными конфликтами: умышленное нанесение ударов и вреда окружающей среде; нанесение ударов по незащищенным местам, не являющимся военными объектами; ненадлежащее использование флагов и других военных знаков; использование живых щитов. Существенным пробелом в сфере квалификации военных преступлений, имеющих отношение к внутренним вооруженным конфликтам, является то, что не существует норм МГП, которые регламентировали бы запрет преднамеренного подвержения гражданского населения голоду.

Практическая значимость. На основании анализа статей 5 и 8 Статута МУС выработаны критерии для классификации военных преступлений, имеющих отношение к внутренним вооруженным конфликтам: преступление геноцида, преступления против человечности, военные преступления и преступление агрессии.

The role of the Rome Statute of International Criminal Court (ICC) in the development of the international law regulation applicable to non-international armed conflicts

*C. Dodi, Ph.D., Assistant Professor, State-legal Department,
«KROK» University
korinadodi@mail.ru*

Research Methodology. Using the method of comparative law is held a historical analysis of the international legal framework relating to the question the role of the International Criminal Court (ICC) in the development of the law relating to non-international armed conflicts, as well as reviewed the practice of the ICC concerning the offenses committed during a civil war. The methods of deduction and induction allowed a number of selection criteria for the analysis of the ICC's jurisdiction regarding non-international armed conflicts.

The Results. Is carried out a historical and legal description of the adoption of the Rome Statute of the ICC, as well as considered crimes that define the jurisdiction of the Court.

Novelty. Is to identify and analyze the gaps in the regulation of non-international armed conflicts. For example, some provisions regarding the use of weapons in international armed conflicts are absent among the rules relating to non-international armed conflicts. It may be noted and other crimes which are limited exclusively to international armed conflicts: intentionally directing attacks and damage to the environment; attacking vulnerable places which are not military objectives; improper use of flags and other insignia; the use of human shields. Significant gaps in the qualification of war crimes related to an internal armed conflict is that there are no rules of international humanitarian law, which would regulate the prohibition of intentional exposure to starvation of the civilian population.

The practical significance. Based on the analysis of Articles 5 and 8 of the Statute of the ICC is developed a criteria for the classification of war crimes relating to internal armed conflicts: the crime of genocide, crimes against humanity, war crimes and the crime of aggression.

Сучасні концептуальні підходи до визначення поняття «конкуренція»: міжнародно-правовий аспект

*В.С. Лук'янець, к.ю.н., доцент кафедри
державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
valentya_ukraine@ukr.net*

Методологія дослідження. За допомогою порівняльного та системного підходу досліджено особливості поняття «конкуренція» з економічної та міжнародно-правової точок зору.

Результати. Зазначається про неоднаковий підхід до визначення терміна «конкуренція», а також регулювання міжнародних відносин у сфері конкуренції на універсальному та регіональних рівнях. Особлива роль у регулюванні зазначених відносин належить Європейському Союзові.

Новизна. Однією з головних цілей європейської інтеграції є створення спільного ринку, який об'єднує внутрішні ринки держав-членів ЄС. Вважається, що функціонування спільного ринку неможливе без дотримання правил конкуренції. У процесі європейської інтеграції було створено унікальну систему регулювання конкурентних відносин. Її основу становлять правові норми, створені європейськими інтеграційними об'єднаннями. Їх доповнюють приведені шляхом гармонізації у відповідність до норм права Євросоюзу норми внутрішнього права держав-членів. У результаті такої взаємодії було створено цілісний комплекс правових норм у сфері відносин конкуренції, що діють як на рівні Євросоюзу, так і на рівні держав-членів. Новизна даної статті полягає у дослідженні зазначених аспектів.

Практична значущість. Зроблено висновок про необхідність дослідження вказаної тематики з метою виокремлення основних напрямів більш інтенсивної адаптації українського антимонопольного права до міжнародного та європейського конкурентного права.

Современные концептуальные подходы определения понятия «конкуренция»: международно-правовой аспект

*В.С. Лукьянец, к.ю.н., доцент кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
valentya_ukraine@ukr.net*

Методология исследования. С помощью сравнительного и системного подхода исследованы особенности экономического и международно-правового подходов к определению термина «конкуренция».

Результаты. Указывается на неодинаковый подход к определению иссле-

дованного термина на международном и региональном уровнях. Особая роль в формировании международных норм регулирования конкурентных отношений предоставляется Европейскому Союзу.

Новизна. Одной из главных целей европейской интеграции является создание общего рынка, который объединяет внутренние рынки государств-членов ЕС. Считается, что функционирование общего рынка невозможно без соблюдения правил конкуренции. В процессе европейской интеграции была создана уникальная система регулирования конкурентных отношений. Ее основу составляют правовые нормы, созданные европейскими интеграционными объединениями. Их дополняют приведены путем гармонизации в соответствии с нормами права Евросоюза нормы внутреннего права государств-членов. В результате такого взаимодействия был создан целостный комплекс правовых норм в сфере отношений конкуренции, действующих как на уровне Евросоюза, так и на уровне государств-членов. Новизна данной статьи состоит в исследовании вышеуказанных аспектов.

Практическая значимость. Сделан вывод о необходимости изучения данной тематики с целью определения основных направлений более интенсивной адаптации национального антимонопольного законодательства Украины к нормам международного и европейского конкурентного права.

УДК 341:346.546:061.1 ЕС

Definition of the competition: contemporary concepts and international law approach

V.S. Lukianets, Ph.D., Associate Professor of the state-legal discipline chamber

University of economic and law "KROK"

valentyna_ukraine@ukr.net

Research Methodology. This article, with application of systematic and comparative methods, looks at the diversification of the economic and legal definition of the "competition" and its law enforcement cooperation.

Results. This paper addresses one of the intricacies of international competition law namely the diversification of the economic and legal instruments for definition of "competition". It is often said, however, that "competition sows the seeds of its own destruction"; encouraged to compete, successful entrepreneurs may achieve positions where they are able to prevent others from competing and thereby damage the process as a whole. A variant on this problem is that there may be some situations in which there is only room for a single firm in a market, and, unless steps are taken to regulate the conduct of this firm, it too may act to the detriment of the economy.

Novelty. The article researches the main doctrines of "competition". The necessity to study competition law of the European Union with the aim of law adaptation in the context of Association agreement is emphasized.

Practical significance. The primary purpose of competition law is to rem-

edy some of the situations in which the free market system breaks down. Adam Smith identified in 1776 ensures in most situations that free market economies left to their own devices will produce results more beneficial than can be realized by intervening in the markets. This conclusion has been supported by evidence put forward by economists over the last 200 years, and, since the collapse of East European planned economies, forms the basis for most of the world's economic systems. The process of competition is seen as being of value and meriting protection.

Механізм використання практики Європейського суду з прав людини судами України в межах цивільної юрисдикції

*Н.І. Проців, студентка юридичного факультету,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
procivnatasha@mail.ru*

*Л.І. Паращенко, к.пед.н., д.н. з держ. упр.,
директор Київського ліцею бізнесу
director@lecos.org*

Методологія дослідження. Дослідження базується на використанні комплексу загальних, загальнонаукових і конкретно-наукових методів. Особливість предмета дослідження, а саме, практики Європейського суду з прав людини у цивільному судочинстві України, зумовила необхідність вибору та застосування системного підходу, який використовувався для вирішення більшості поставлених у дослідженні завдань. Метод порівняння забезпечив зіставлення різних способів реалізації судових прецедентів при визначенні можливостей використання досвіду практики Європейського суду з прав людини у цивільному судочинстві України.

Результати. Визначено значення судових прецедентів як частини національного законодавства та сформовано перспективи впровадження в Україні дієвого механізму використання практики Європейського суду з прав людини у цивільному судочинстві.

Новизна. Уточнено сутність судових прецедентів як частини українського законодавства, запропоновано алгоритм застосування норм міжнародного права в національному судочинстві.

Практична значущість. Розкрито складові механізму використання практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві. Запропоновано шляхи та способи застосування норм міжнародного права в національному судочинстві.

Механизм использования практики Европейского суда по правам человека судами Украины в пределах гражданской юрисдикции

*Н.И. Процив, студентка юридического факультета,
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
procivnatasha@mail.ru*

*Л.И. Паращенко, к.пед.н., д.н. по гос. упр.,
директор Киевского лицея бизнеса
director@lecos.org*

Методология исследования. Исследование базируется на использовании комплекса общих, общенаучных и конкретно-научных методов. Особенность предмета исследования, а именно, практики Европейского суда по правам человека в гражданском судопроизводстве Украины, обусловила необходимость выбора и применения системного подхода, который использовался для решения большинства поставленных в исследовании задач. Метод сравнения обеспечил сопоставление различных способов реализации судебных прецедентов при определении возможностей использования опыта практики Европейского суда по правам человека в гражданском судопроизводстве Украины.

Результаты. Определено значение судебных прецедентов как части национального законодательства и сформированы перспективы внедрения в Украине действенного механизма использования практики Европейского суда по правам человека в гражданском судопроизводстве.

Новизна. Уточнена сущность судебных прецедентов как части украинского законодательства, предложен алгоритм применения норм международного права в национальном судопроизводстве.

Практическая значимость. Раскрыты составляющие механизма использования практики Европейского суда по правам человека в гражданском судопроизводстве. Предложены пути и способы применения норм международного права в национальном гражданском судопроизводстве.

The mechanism of application the practice of European Court of Human Rights in civil proceedings by courts of Ukraine

*Protsiv N.I., IV year student of the Faculty of Law
Kyiv National Taras Shevchenko University
procivnatasha@mail.ru*

*L.I. Paraschenko, Ph.D.,
Doctor of Science on Public Administration,
Director of the Kiev Lyceum Business
director@lecos.org*

Research Methodology. The research is based on the use of a complex of general, general scientific and specific scientific methods. The peculiarity of the research subject, namely, to the European Court of Human Rights in Ukraine on civil proceedings, has caused necessity of the selection and systematic approach that was used for most tasks posed in the research. Comparison method provided a simile of implementing different ways to judicial precedent in determining the possibilities of using the experience of the European Court of Human Rights norms in Ukraine in civil proceedings.

Results. Judicial precedents as part of the national legislation have been determined, and the prospects for implementing effective mechanism of using the European Court of Human Rights norms in civil proceedings in Ukraine have been formed.

Actuality. The essence of judicial precedents as part of the Ukrainian legislation has been specified, application algorithm of international law norms in domestic legal proceedings has been suggested.

The practical relevance. The components of the mechanism using the European Court of Human Rights in civil proceedings have been revealed. The author suggests ways and means of international law norms application in domestic civil proceedings.

Трудове право; право соціального забезпечення. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Земельне право

УДК 351:615.014(477)

Основні аспекти державного регулювання фармацевтичної діяльності в Україні

*О.М. Пижов, студент, голова Студентського наукового товариства Коледжу економіки, права та інформаційних технологій, Університет економіки та права «КРОК»
pyzhov96@ukr.net*

Методологія дослідження. За допомогою методу пізнання та узагальнення проаналізовано здобутки господарської науки у сфері державного регулювання фармацевтичної діяльності в Україні.

Результати. Визначено узагальнене поняття державного регулювання фармацевтичної діяльності, як окремого, самостійного виду господарської діяльності в Україні; чітко окреслено суб'єкти адміністративно-господарських відносин у сфері державного регулювання фармацевтичної діяльності та зміст таких суспільних відносин. Наведено рекомендації щодо оптимізації господарського законодавства у сфері державного регулювання.

Новизна. Уперше подано узагальнене поняття державного регулювання фармацевтичної діяльності в українській юридичній науці.

Практична значущість. Результати та здобутки статті можуть бути використані науковцями юристами та фармацевтами для подальшого розвитку цієї тематики в контексті євроінтеграційних процесів та умовах світової глобалізації.

УДК 351:615.014(477)

Основные аспекты государственного регулирования фармацевтической деятельности в Украине

*А.М. Пыжов, студент, глава Студенческого научного общества Колледжа экономики, права и информационных технологий, Университет экономики и права «КРОК»
pyzhov96@ukr.net*

Методология исследования. С помощью метода познания и обобщения проанализированы достижения хозяйственной науки в сфере государственного регулирования фармацевтической деятельности в Украине.

Результаты. Определено обобщенное понятие государственного регулирования фармацевтической деятельности, как отдельного, самостоятельного вида хозяйственной деятельности в Украине; четко очерчены субъекты административно-хозяйственных правоотношений в сфере государственного регулирования фармацевтической деятельности и содержание таких общественных отношений. Приведены рекомендации по оптимизации законодательства в сфере государственного регулирования.

Новизна. Впервые приведено обобщенное понятие государственного регулирования фармацевтической деятельности в украинской юридической науке.

Практическая значимость. Результаты и достижения статьи могут быть использованы учеными юристами и фармацевтами для дальнейшего развития данной тематики в контексте евроинтергационных процессов и в условиях мировой глобализации.

351:615.014(477)

Main aspects of pharmaceutical activity state control in Ukraine

*O.M. Pyzhov, the student, head of Students' Scientific Society
of College of economics, law and information technology
at «University of economics and law «KROK»
pyzhov96@ukr.net*

Research methodology. Achievements of agricultural science in the sphere of pharmaceutical activity state control in Ukraine are analyzed in the article by means of cognition and generalization methods.

Conclusions. Generalized idea of pharmaceutical activity state control as separate type of economic activity in Ukraine is determined in the article; participants of administrative and economic relations in the sphere of pharmaceutical activity state control and meaning of such relations are accurately described here.

Recommendations on improvement of economic legislation in the sphere of state control are given in the study.

Novelty. Generalized concept of pharmaceutical activity state control in Ukrainian legal doctrine is named for the first time.

Practical significance. Conclusions and achievements of the article can be used by research lawyers and dispensers for the further development of such subject-matters in the scope of European integration process and conditions of world globalization.

**Кримінальне право та криминологія;
кримінально-виконавче право. Кримінальний
процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність**

УДК 343.1

**До проблеми дотримання прав неповнолітніх
при обранні щодо них запобіжних заходів**

*О.А. Губська, к.ю.н., суддя Київського апеляційного
адміністративного суду
gubskapravo@ukr.net*

Методологія дослідження. За допомогою системного підходу досліджено особливості застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх як до самостійних суб'єктів кримінального провадження. Визначено типові порушення, які допускають органи досудового розслідування, суд при застосуванні окремих запобіжних заходів, запропоновано шляхи їх усунення у практичній діяльності.

Результати. Проаналізовано особливості використання учасниками кримінального провадження наданих їм прав і процесуальних обмежень під час проведення процесуальних дій. Оцінено стан забезпечення й особливості реалізації законних прав та інтересів неповнолітніх підозрюваних (обвинувачених) у сучасному кримінальному процесі України. Розглянуто особливості застосування запобіжних заходів щодо цієї специфічної категорії суб'єктів кримінального провадження.

Новизна. Виявлено недоліки в діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду в аспекті їх відповідності світовим стандартам щодо забезпечення прав неповнолітніх, визначено напрями вдосконалення такої діяльності. Висловлено пропозиції стосовно вдосконалення як нормативно-правової бази у сфері захисту прав і законних інтересів неповнолітніх, так і практики її застосування при обранні запобіжних заходів до цих суб'єктів кримінального процесу.

Практична значущість. Висловлені пропозиції спрямовані на підвищення ефективності забезпечення прав дитини в кримінальному судочинстві та сприяння запобіганню злочинності неповнолітніх. Підкреслюється, що досягнути цього можна лише за умови злагодженої взаємодії органів суду, досудового розслідування та інших органів державної влади, на які покладено це важливе завдання.

К проблеме соблюдения прав несовершеннолетних при избрании в отношении них меры пресечения

*Е.А. Губская, к.ю.н., судья Киевского апелляционного
административного суда
gubskapravo@ukr.net*

Методология исследования. С помощью системного подхода исследованы особенности применения мер пресечения в отношении несовершеннолетних, как самостоятельных субъектов уголовного судопроизводства. Определены типичные нарушения, которые допускают органы досудебного расследования, суд при применении отдельных мер пресечения, предложены пути их устранения в практической деятельности.

Результаты. Проанализированы особенности использования участниками уголовного производства предоставленных им прав и процессуальных ограничений при проведении процессуальных действий. Оценено состояние обеспечения и особенности реализации законных прав и интересов несовершеннолетних подозреваемых (обвиняемых) в современном уголовном процессе Украины. Рассмотрены особенности применения мер к этой специфической категории субъектов уголовного производства.

Новизна. Выявлены недостатки в деятельности органов предварительного расследования, прокуратуры и суда в аспекте соответствия их мировым стандартам по обеспечению прав несовершеннолетних, определены направления совершенствования такой деятельности. Высказаны предложения по совершенствованию как нормативно-правовой базы в сфере защиты прав и законных интересов несовершеннолетних, так и практики ее применения при избрании мер к нарушителям уголовного процесса.

Практическая значимость. Высказанные предложения направлены на повышение эффективности обеспечения прав ребенка в уголовном судопроизводстве и содействие предотвращению преступности несовершеннолетних. Подчеркивается, что достичь этого можно лишь при условии слаженного взаимодействия органов суда, предварительного расследования и других органов государственной власти, на которые возложена эта важная задача.

On the problem of the rights of minors in the election on their precautions

*O.A. Gubska, Ph.D., Judge of the Kyiv Administrative Court of Appeal
gubskapravo@ukr.net*

Research Methodology: Using a systematic approach, the singularities of preventive measures for juveniles as independent subjects of criminal proceedings. Determined typical actions that allow pre-trial investigation, the court in the application of certain precautions suggested ways to address them in practice.

Results: The features use by criminal proceedings granted those rights and procedural restrictions during the proceedings. Reviewed by state support and the peculiarities of the legitimate rights and interests of juvenile suspects (defendants) in modern criminal process Ukraine. Features of preventive measures for this specific category of subjects of criminal proceedings.

Novelty: Revealed shortcomings in the work of the pre-trial investigation, prosecution and trial in terms of their compliance with international standards to ensure the rights of minors, and the direction of improvement such activities. Been proposals to improve both the regulatory framework to protect the rights and interests of minors and practice its use in a custody until the subjects of criminal proceedings.

The practical significance: The views expressed proposals aimed at improving children's rights in criminal proceedings and promoting the prevention of juvenile delinquency. It is emphasized that this can be achieved only if the coordinated interaction of the court, pre-trial investigation and other public authorities entrusted with this important task.

Проблеми функціонування інституту слідчого судді

*О.В. Мазур, к.ю.н., адвокат, доцент кафедри
державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
jo-jo@urk.net*

Методологія дослідження. За допомогою загального діалектичного методу пізнання розкрито призначення інституту слідчого судді. Методи аналізу та синтезу використовувалися у процесі оцінки практики функціонування інституту слідчого судді на досудовому провадженні.

Результати. Проаналізовано сучасну модель інституту слідчого судді за КПК України 2012 року. Досліджено основні проблеми функціонування інституту слідчого судді. Запропоновано шляхи оптимізації моделі інституту слідчого судді.

Новизна. Проаналізовано особливості моделі слідчого судді за КПК України 2012 року. На практичних прикладах розкрито причини виникнення проблем функціонування інституту слідчого судді. Обґрунтовано положення про те, що принцип змагальності вимагає процесуальної рівності сторін обвинувачення і захисту на досудовому провадженні.

Практична значущість. Доведено практичну необхідність у подальшому реформуванні інституту слідчого судді. Наведено додаткові аргументи на користь висновку про необхідність розширення повноважень слідчого судді на досудовому провадженні.

Проблемы функционирования института следственного судьи

*А.В. Мазур, к.ю.н., кандидат юридических наук, адвокат,
доцент кафедры государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
jo-jo@urk.net*

Методология исследования. При помощи общего диалектического метода познания раскрыто назначение института следственного судьи. Методы анализа и синтеза использовались при оценке практики функционирования института следственного судьи на досудебном производстве.

Результаты. Проанализирована современная модель института следственного судьи по УПК Украины 2012 года. Исследованы основные проблемы функционирования института следственного судьи. Предложены пути оптимизации модели института следственного судьи.

Новизна. Проанализированы особенности модели следственного судьи по УПК Украины 2012 года. На практических примерах раскрыты причины воз-

никновения проблем функционирования института следственного судьи. Обосновано положение о том, что принцип состязательности требует процессуального равенства сторон обвинения и защиты на досудебном производстве.

Практическая значимость. Доказана практическая необходимость в дальнейшем реформировании института следственного судьи. Приведены дополнительные аргументы в пользу вывода о необходимости расширения полномочий следственного судьи на досудебном производстве.

UDC 343.162

Problems of functioning of institute of investigating judge

*O. Mazur, Ph.D., lawyer, assistant professor of state legal department,
«KROK» University
jo-jo@urk.net*

Research Methodology: The appointment of an investigating judge Institute revealed by a common dialectical method of cognition. Methods of analysis and synthesis were used in the evaluation of the practical functioning of the investigating judge to institute prejudicial inquiry.

Results: The author analyzed the current model of the institute of the investigating judge on the Code of Criminal Procedure 2012. He investigated the main problems of functioning of the institution of the investigating judge and suggested the ways to optimize the model institution of the investigating judge.

Novelty: The features of the model of the investigating judge on the new Code of Criminal Procedure 2012 were analyzed. The author revealed the cause of problems in the functioning of the Institute of the investigating judge on the using practical examples. The article substantiates the position that the principle of adversarial procedure requires equality between prosecution and defense in the prejudicial inquiry.

The practical significance: The author proved the practical need for further reform of the institution of the investigating judge. He has additional arguments that need to expand the powers of the investigating judge at the prejudicial inquiry.

Проблемні питання кримінального провадження у формі приватного обвинувачення в кримінальному процесі України

*І.В. Тарасова, к.ю.н., доцент кафедри державно-правових дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
tarasova_08mail.ru*

Методологія дослідження. За допомогою системного підходу досліджено стан нормативного регулювання інституту приватного обвинувачення в кримінальному процесі України. Використовуючи методи аналізу та синтезу, виявлено особливості правового забезпечення здійснення кримінального провадження у формі приватного обвинувачення за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року.

Результати. Проаналізовано сучасний рівень розвитку нормативного регулювання інституту приватного обвинувачення в кримінальному процесі України. Сформульовано розмежування у видах приватного обвинувачення та визначення цих видів, як кримінальне провадження у формі приватно-публічного обвинувачення та кримінальне провадження у формі публічно-приватного обвинувачення. Оцінено стан забезпечення й особливості реалізації потерпілим прав під час здійснення кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Запропоновано зміни до чинного кримінального процесуального законодавства України щодо регулювання здійснення кримінального провадження у формі приватного-публічного обвинувачення.

Новизна. Сформульовано визначення кримінального приватного обвинувачення. Розкрито особливості видів кримінального провадження у формі приватного обвинувачення (приватно-публічного, публічно-приватного) залежно від ролі потерпілого в підтримці обвинувачення перед судом.

Практична значущість. На підставі вказаних недоліків нормативного регулювання розроблено практичні рекомендації для вдосконалення чинного законодавства, що є науковою базою реформування кримінального процесу в Україні.

Проблемные вопросы уголовного производства в форме частного обвинения в уголовном процессе Украины

*И.В. Тарасова, к.ю.н., доцент кафедры
государственно-правовых дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
tarasova_08mail.ru*

Методология исследования. С помощью системного подхода исследовано состояние нормативного регулирования института частного обвинения в кри-

минальном процессе Украины. Используя методы анализа и синтеза, выявлены особенности правового обеспечения осуществления уголовного производства в форме частного обвинения по Уголовному процессуальному кодексу Украины 2012 года.

Результаты. Проанализирован современный уровень развития нормативного регулирования института частного обвинения в уголовном процессе Украины. Сформулированы разграничения между видами частного обвинения и определения этих видов, как уголовное производство в форме частного-публичного обвинения и уголовное производство в форме публично-частного обвинения. Оценены состояние обеспечения и особенности реализации потерпевшим прав при осуществлении уголовного производства в форме частного обвинения. Предложены изменения в действующее уголовное процессуальное законодательства Украины по регулированию осуществления уголовного производства в форме частного публичного обвинения.

Новизна. Сформулировано определение уголовного частного обвинения. Раскрыты особенности видов уголовного производства в форме частного обвинения (частно-публичное, публично-частное) в зависимости от роли потерпевшего в поддержке обвинения перед судом.

Практическая значимость. На основании раскрытых недостатков нормативного регулирования разработаны практические рекомендации по совершенствованию действующего законодательства, что является научной базой для реформирования уголовного процесса в Украине.

UDC 343.137

Problem questions of the criminal proceeding in private prosecution in criminal procedure in Ukraine

*I. Tarasova, Ph.D. Law, Assistant Professor
of the Department of state and law disciplines
University of Economics and Law "KROK"
tarasova_08mail.ru*

Research Methodology. Using a systematic approach investigated the state of regulatory institute private prosecution in the criminal process Ukraine. Using the methods of analysis and synthesis revealed features of the legal provision conduct of criminal proceedings in the form of private prosecution under the Criminal Procedure Code of Ukraine in 2012 .

Results. The level of the current state of regulatory institute private prosecution in the criminal process Ukraine.

Formulated distinction in the types of private prosecution and determination of these species as criminal proceedings in the form of public-private prosecution and criminal proceedings in the form of public-private prosecution.

Reviewed by providing state and especially the implementation of the rights of victims in the course of criminal proceedings in the form of private prosecution.

Proposed amendments to the current criminal procedural legislation of Ukraine, to regulate conduct of criminal proceedings in the form of private-public prosecution.

Novelty. The definition of criminal private prosecution. The features of types of criminal proceedings in the form of private prosecution (private-public, public-private) depending on the role of the victim in support of the charges before the court.

The practical significance. Based on the disclosed deficiencies Regulatory practical recommendations for improving the current legislation is a scientific basis for the reform of the criminal process in Ukraine.

Розділ V
Актуальні проблеми психології

УДК 613.67: [612.017.2]

**Досвід формування патріотизму
як ціннісної орієнтації особистості військовослужбовця
в арміях провідних країн світу**

*В.І. Алещенко, д.психол.н., с.н.с, професор кафедри
морально-психологічного забезпечення діяльності військ,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняховського*

*Ю.В. Каменюк, помічник начальника ГУ ДСНС України
у Вінницькій області
avi1953@ukr.net*

Методологія дослідження. Автор керувався такими методологічними позиціями: формування патріотизму розглядається як ціннісна орієнтація особистості військовослужбовця. Основним методом є системний аналіз діяльності органів державної влади, військового керівництва, громадських організацій, представників релігійних конфесій, яка спрямована на формування у військовослужбовців армій зарубіжних країн патріотичної свідомості та готовності захищати інтереси своєї держави.

Результати. Встановлено, що діяльність органів державної влади, військового керівництва, громадських організацій, представників релігійних конфесій з формування патріотизму військовослужбовців збройних сил провідних країн світу здійснюється через морально-психологічний вплив на них, що дає їм змогу глибше зрозуміти свій військовий обов'язок.

Новизна. Досліджено досвід формування патріотизму як ціннісної орієнтації особистості військовослужбовця армій провідних країн світу, що спрямована на формування у військовослужбовців патріотичної свідомості та готовності захищати інтереси держави та держав-членів НАТО.

Практична значущість. Одержані результати системного аналізу формування патріотизму військовослужбовців у збройних силах провідних країн світу розглядаються як цінне теоретичне і прикладне джерело, а виявлені форми і методи формування патріотизму військовослужбовців можуть бути використані у практиці роботи органів державного та військового управління, посадових осіб, а також при розробленні сучасної Концепції національно-патріотичного виховання громадян України.

Опыт формирования патриотизма как ценностной ориентации личности военнослужащего в армиях передовых стран мира

*В.И. Алещенко, д.психол.н., с.н.с., профессор кафедры
морально-психологического обеспечения деятельности войск,
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского*

*Ю.В. Каменюк, помощник начальника ГУ ГСЧС Украины
в Винницкой области
avi1953@ukr.net*

Методология исследования. Автор исходил из следующих методологических позиций: формирование патриотизма рассматривается как ценностная ориентация личности военнослужащего. Основным методом исследования является системный анализ деятельности органов государственной власти, военного руководства, общественных организаций, представителей религиозных конфессий, которая направлена на формирование у военнослужащих армий зарубежных стран патриотического сознания и готовности защищать интересы своего государства.

Результаты. Установлено, что деятельность органов государственной власти, военного руководства, общественных организаций, представителей религиозных конфессий по формированию патриотизма военнослужащих вооруженных сил передовых стран мира осуществляется через морально-психологическое влияние на них, что позволяет им глубже понять свой воинский долг.

Новизна. Исследован опыт формирования патриотизма как ценностной ориентации личности военнослужащего армий передовых стран мира, которая направлена на формирование у военнослужащих патриотического сознания и готовности защищать интересы государства и государств-членов НАТО.

Практическое значение. Полученные результаты системного анализа формирования патриотизма военнослужащих в вооруженных силах передовых стран мира рассматриваются как ценный теоретический и прикладной источник, а выявленные формы и методы формирования патриотизма военнослужащих могут быть использованы в практике работы органов государственного и военного управления, должностных лиц, а также при разработке современной Концепции национально-патриотического воспитания граждан Украины.

Experience of forming of patriotism as to the valued orientation of personality of serviceman in advanced armies of the world countries

doctor of psychology, Aleshchenko V. I., Professor of moral and psychological support of the armed forces National defense University of Ukraine named Ivan Chernyakhovsky,

*Kamenyuki Y.V., assistant chief of SSES of Ukraine in Vinnytsia region
avi1953@ukr.net*

Research methodology. An author came from the followings methodological positions: forming of patriotism is examined as the valued orientation of personality of serviceman. The basic method of research is an analysis of the systems of activity of public authorities, military guidance, public organizations, representatives of religious confessions, which directed on forming at the servicemen of armies of foreign countries of patriotic consciousness and willingness to protect interests of the state.

Results. It is set that activity of public authorities, military guidance, public organizations, representatives of religious confessions, in relation to forming of patriotism of servicemen of military powers of front-rank countries of the world carried out through morally-psychological influence on them, that allows them deeper to understand the soldier's duty.

Novelty. Experience of forming of patriotism is investigational as which is directed to the valued orientation of personality of serviceman of armies of front-rank countries of the world on forming for the servicemen of patriotic consciousness and willingness to protect interests of the state and states of members of NATO.

Practical value. The got results of analysis of the systems of forming of patriotism of servicemen at military powers of front-rank countries of the world are examined as a valuable theoretical and applied source, and the exposed forms and methods of forming of patriotism of servicemen can be utilized in practice of work of organs of state power and military administration, public servants, and also at development of modern Conception of national patriotic education of citizens of Ukraine.

Феноменологічний аналіз наукових підходів до теоретичних моделей стресу та психологічні характеристики стресостійкості особистості

*О.Д. Сафін, д.психол.н., професор,
Університет економіки та права «КРОК»
245440ss@gmail.com*

*Ю.О. Тентюк, магістрант, Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова
kagerou@bigmir.net*

Методологія дослідження. Загальною методологічною базою стала культурно-історична теорія Л.С. Виготського. Конкретною методологічною базою є варіант антропологічної психології, що ґрунтується на ідеях культурно-історичній психології та представлений теорією психологічних систем (В.Є. Ключко), загальною теорією психічної ригідності і фіксованих форм поведінки (Г.В. Залевський), теорією транскомунікації (В.І. Кабрін), а також теорією системної детерміації самореалізації особи (Е.В. Галажінський).

Результати. Встановлено, що у зв'язку з відсутністю загальної теорії стресу немає загальноприйнятого визначення цього поняття, а наявні теорії, концепції та моделі відображають різні погляди та установки вчених на зміст понять «стрес» і «стресостійкість», причини виникнення та розвитку, механізми регуляції та особливості проявів: модель «стрес як стимул», а також генетично-конституційна, психодинамічна, інтегративна і трансактна моделі. З'ясовано, що до найбільш вивчених на сучасному етапі у психології ресурсів стресостійкості належать особистісні, інформаційні, інструментальні та матеріальні ресурси.

Новизна. Досліджено феноменологію наукових підходів до створення теоретичних моделей стресу, визначено психологічні характеристики стресостійкості особистості в межах цих моделей. З'ясовано, що залежно від погляду на природу стресу суттєво відрізняється розуміння психологічної характеристики такого явища як стресостійкість, а збереження або підвищення стресостійкості особистості пов'язані з пошуком ресурсів, що допомагають їй у подоланні негативних наслідків стресових ситуацій.

Практична значущість. Одержані результати можуть бути використані у практиці психологічного консультування та психокорекції представників ризиконебезпечних професій, які мають ознаки післятравматичного стресового розладу, при реадптації військовослужбовців і добровольців, що брали участь в антитерористичній операції, в процесі підготовки практичних психологів, при розробленні спецкурсу з психології післяекстремальних станів.

Феноменологический анализ научных подходов к теоретическим моделям стресса и психологические характеристики стрессоустойчивости личности

*А.Д. Сафин, д.психол.н., профессор,
Университет экономики и права «КРОК»
245440ss@gmail.com*

*Ю.А. Тептюк, магистрант, Национальный педагогический
университет имени М.П. Драгоманова
kagerou@bigmir.net*

Методология исследования. Общей методологической базой стала культурно-историческая теория Л.С. Выготского. Конкретной методологической базой является вариант антропологической психологии, основывающейся на идеях культурно-исторической психологии и представленный теорией психологических систем (В.Е. Ключко), общей теорией психической ригидности и фиксированных форм поведения (Г.В. Залевский), теорией транскоммуникации (В.И. Кабрин), а также теорией системной детерминации самореализации личности (Э.В. Галажинский).

Результаты. Установлено, что в связи с отсутствием общей теории стресса нет общепринятого определения этого понятия, а существующие теории, концепции и модели отражают различные взгляды и установки ученых на содержание понятий «стресс» и «стрессоустойчивость», причины возникновения и развития, механизмы регуляции и особенности проявлений: модель «стресс как стимул», а также генетически-конституционная, психодинамическая, интегративная и трансактная модели. Установлено, что к числу наиболее изученных на современном этапе в психологии ресурсов стрессоустойчивости относятся личностные, информационные, инструментальные и материальные ресурсы.

Новизна. Исследована феноменология научных подходов к созданию теоретических моделей стресса, определены психологические характеристики стрессоустойчивости личности в рамках этих моделей. Установлено, что в зависимости от точки зрения на природу стресса существенно отличается понимание психологической характеристики такого явления, как стрессоустойчивость, а сохранение или повышение стрессоустойчивости личности связано с поиском ресурсов, которые помогают ей в преодолении негативных последствий стрессовых ситуаций.

Практическая значимость. Полученные результаты могут быть использованы в практике психологического консультирования и психокоррекции представителей рискоопасных профессий, имеющих признаки посттравматического стрессового расстройства, при реадaptации военнослужащих и добровольцев, принимавших участие в антитеррористической операции, в процессе подготовки практических психологов, при разработке спецкурса по психологии постэкстремальных состояний.

Phenomenological analysis of scientific approaches in theoretical models of stress and psychological stress resistance characteristics of personality

*doctor of psychology, professor O.D. Safin, KROK University
245440ss@gmail.com*

*Y.A. Teptuk, undergraduate National pedagogical University
named M.P. Dragomanov
kagerou@bigmir.net*

Research methodology: the main ideas developed in the theory of open systems and self-organization (I.R. Prigozhin, G.Hacken, S.P. Kurdyumov, and others); research scientists (B.G. Ananiev, L.S. Vygotsky, A.N. Leont'ev, B.F. Lomov, S.D. Maximenko, S.L. Rubinstein), in which were laid the methodological background of the principle of systemic determan. A common methodological base became a cultural-historical theory of L.S. Vygotsky. Specific methodological base is a variant of anthropological psychology, is based on the ideas of cultural-historical psychology and presents a theory of psychological systems (C.E. Klochko), General theory of mental rigidity and fixed forms of behavior (G.V. Zalewski), theory transcommunication (V.I. Kabrin), and the theory of system determan self-identity (E.V.Galaginski).

Results. It is established that in the absence of a general theory of stress is no generally accepted definition of this concept, and existing theories, concepts and models reflect different views and attitudes of scientists on the concept of «stress» and «stress resistance», origins and development, mechanisms regulation and particular manifestations: a model of «stress as a stimulus», as well as genetically-constititional, psychodynamic, integrative and transactn model. It is found that among the most studied at the present stage in the psychology of stress resistance resources are personal, informational, instrumental and material resources.

The novelty. Investigated the phenomenology of scientific approaches to the creation of theoretical models of stress and is defined psychological stress resistance characteristics of the individual in the framework of these models. Understandable, depending on point of view on the nature of stress is significantly different understanding of the psychological characteristics of such phenomena as stress, preservation or enhancement of stress resistance of the individual is connected with the search for resources that can help her in overcoming the negative effects of stressful situations.

Practical significance. The obtained results can be used in the practice of counseling and psychotherapy representatives of riskdangerous professions that have signs of post-traumatic stress disorder, rehabilitation of servicemen and volunteers who took part in counter-terrorism operations, in the preparation of practical psychologists, a coursis of postextrim status' s.

Суб'єктність як основа психологічного супроводу забезпечення професійного здоров'я майбутніх спеціалістів

І.А. Бурлакова, к.пед.н., доцент кафедри управління банківською безпекою,

*Університет банківської справи Національного банку України
burlakova_irina@mail.ru*

Методологія дослідження. За допомогою комплексного підходу досліджено культуру професійного здоров'я студента як майбутнього спеціаліста, що формується в процесі систематичного, цілеспрямованого виховання і навчання на основі емоційно-ціннісного ставлення до власного здоров'я. Досліджено систему «викладач – студент», яка є оптимальною у становленні відносин між суб'єктами педагогічного процесу.

Результати. Досліджено питання щодо психологічного супроводу забезпечення професійного здоров'я студентської молоді засобами фізичної культури, фізичного виховання. Результативність у вирішенні зазначеного завдання полягає у розвитку взаємин «викладач – студент». Суб'єктність розглядається як важлива умова формування фізичної культури студентів, здорового способу життя, ціннісного ставлення до життя, професійного здоров'я.

Новизна. Для формування професійної культури студентів (майбутніх фахівців) запроваджено спеціалізовану програму, яка структурована за найсуттєвішими компонентами культури здоров'я: когнітивним, емоційно-ціннісним та дієво-практичним.

Практична значущість. За допомогою впровадження психологічного супроводу суб'єктів педагогічного процесу створюються сприятливі передумови формування культури професійного здоров'я майбутніх спеціалістів.

Субъектность как основа психологического сопровождения обеспечения профессионального здоровья будущих специалистов

И.А. Бурлакова, к.пед.н., доцент кафедры управления банковской безопасностью,

*Университет банковского дела Национального банка Украины
burlakova_irina@mail.ru*

Методология исследования. С помощью комплексного подхода исследована культура профессионального здоровья студента, как будущего специалиста, которая формируется в процессе систематического, целенаправленного воспитания и обучения на основе эмоционально-ценностного отношения к собственному здоровью. Исследована система «преподаватель – студент»,

которая является оптимальной в становлении отношений между субъектами педагогического процесса.

Результаты. Исследованы вопросы психологического сопровождения обеспечения профессионального здоровья студенческой молодежи средствами физической культуры, физического воспитания. Результативность в решении указанной задачи заключается в развитии взаимоотношений «преподаватель – студент». Субъектность рассматривается как важное условие формирования физической культуры студентов, здорового образа жизни, ценностного отношения к жизни, профессионального здоровья.

Новизна. Для формирования профессиональной культуры студентов (будущих специалистов) введена специализированная программа, которая структурирована по существенным компонентам культуры здоровья: когнитивному, эмоционально-ценностному и действенно-практическому.

Практическая значимость. Посредством внедрения психологического сопровождения субъектов педагогического процесса создаются благоприятные предпосылки формирования культуры профессионального здоровья будущих специалистов.

UDC 159.9:[613:378-052]

Subjectivity as the basis of psychological support to ensure of occupational health the future specialists

*I. Burlakova, Ph.D., assistant professor of banking security
Banking University National Bank of Ukraine
burlakova_irina@mail.ru*

Research Methodology: With help of an integrated approach studied culture occupational health of student as future specialist, which is formed in the process of systematic, targeted education and training on the basis of emotional and value relationship to their own health. Investigated system, “teacher – student”, which is optimal in the development of relations between the subjects of the pedagogical process

Results: The problems of psychological support to ensure occupational health of students by means of physical culture, physical education. Effectiveness in solving this problem is to develop a relationship “teacher–student”. Subjectivity is seen as an important condition for the formation of physical training of students, a healthy lifestyle, value attitude to life, occupational health.

Novelty: For the formation of a professional culture of students (future professionals) introduced a specialized program which is structured by a significant component of the culture of health: cognitive, emotional-evaluative and effective-practical.

The practical significance: Through the implementation of psychological support of subjects of pedagogical process creates favorable prerequisites for the formation of culture of occupational health of future specialists.

Забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища вищих навчальних закладів в умовах реформування системи освіти

*Т.В. Дектярьова, к.психол.н., доцент,
Університет економіки та права «КРОК»
Lakina59@volicable.com*

Методологія дослідження. Теоретико-методологічні засади дослідження базуються на положеннях концепції психологічної безпеки освітнього середовища, яка дає змогу проєктувати систему поглядів на забезпечення безпеки учасників від загроз позитивному розвитку та психічному здоров'ю в процесі педагогічної взаємодії.

Результати. Встановлено, що забезпечення рівня підготовки конкурентоспроможних фахівців потребує поряд із високим рівнем освітніх послуг високого рівня психологічної безпеки вищих освітніх закладів, як запоруки створення умов навчання.

Новизна. Дослідження показало доцільність врахування комплексної системи заходів з психологічної безпеки на рівні всіх учасників освітнього середовища з метою забезпечення ефективного функціонування вищого навчального закладу, кінцевим результатом якого повинні бути випускники, конкурентоспроможні на ринку праці не тільки в Україні, а й у всьому європейському просторі.

Практична значущість. Якість освітнього середовища визначається його здатністю забезпечувати всім учасникам освітнього процесу систему можливостей, пов'язаних із задоволенням їхніх потреб і трансформацією цих потреб у життєві цінності, що актуалізує процес їхнього особистісного саморозвитку. Вищі навчальні заклади, як соціальний інститут суспільства, є суб'єктами безпеки, і важливість вивчення психологічної безпеки особистості в освітньому середовищі визначається здатністю будувати власну систему психологічної безпеки як через навчання і виховання, так і через вирішення завдань розвитку.

Обеспечение психологической безопасности образовательной среды высших учебных заведений в условиях реформирования системы образования

*Т.В. Дектярева, к.психол.н., доцент,
Университет экономики и права «КРОК»
Lakina59@volicable.com*

Методология исследования. Теоретико-методологические основы исследования базируются на положениях концепции психологической безопасности образовательной среды, которая позволяет проектировать систему взглядов на

обеспечение безопасности участников от угроз позитивному развитию и психическому здоровью в процессе педагогического взаимодействия.

Результаты. Установлено, что обеспечение уровня подготовки конкурентоспособных специалистов требует наряду с высоким уровнем образовательных услуг высокого уровня психологической безопасности высших образовательных учреждений, как основы создания условий обучения.

Новизна. Исследование показало целесообразность учета комплексной системы мероприятий по психологической безопасности на уровне всех участников образовательной среды с целью обеспечения эффективного функционирования высшего учебного заведения, конечным результатом которого должны быть выпускники, конкурентоспособные на рынке труда не только в Украине, но и во всем европейском пространстве.

Практическая значимость. Качество образовательной среды определяется его способностью обеспечивать всем участникам образовательного процесса систему возможностей, связанных с удовлетворением их потребностей и трансформацией этих потребностей в жизненные ценности, что актуализирует процесс их личностного саморазвития. Высшие учебные заведения, как социальный институт общества, являются субъектами безопасности, и важность изучения психологической безопасности личности в образовательной среде определяется способностью строить собственную систему психологической безопасности как через обучение и воспитание, так и через решение задач развития.

UDC 195.9.005.95-051

Providing psychological safety of the educational environment of higher education institutions in terms of reforming the system of education

*Dektyarivna Tatyana Viktorovna,
Candidate of psychological sciences,
Associate Professor for "KROK" University
Lakina59@voliacable.com*

Research Methodology. Theoretical and methodological foundations of the study are based on the provisions of the concept of psychological safety educational environment that enables you to design a system of views on the safety of participants from threats to positive development and mental health in the process of pedagogical interaction.

Results. It is established that the level of training of competitive specialists requires along with high level of education high level of psychological security higher education institutions as a basis for the creation of learning environments.

Novelty. Therefore, the study proved feasibility of consideration of socio-demographic characteristics of the students in the maintenance of psychological safety of learning environment in higher educational establishing. The study evidenced no impact of organizational and professional factors (level of education of students,

the availability of employment, combining study with work, participation in social work) on the importance of various aspects of psychological safety of learning environment in higher educational establishments for the students.

Practical significance. The quality of the educational environment is determined by its ability to ensure that all participants in the educational process system capabilities associated with the satisfaction of their needs and translating these needs into values that actualizes the process of their personal self-development. Institutions of higher education, as a social institution of society, are the subjects of security, and the importance of studying the psychological security of the person in an educational environment is defined by the ability to build their own system of psychological safety through training and education and through the development.

Ігрова концепція повсякденної взаємодії людини

*Н.М. Мась, к.психол.н., начальник відділу гуманітарних та геоінформаційних досліджень науково-дослідного центру, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка
2005mas@ukr.net*

*Н.А. Сторожук, к.психол.н., науковий співробітник відділу гуманітарних та геоінформаційних досліджень науково-дослідного центру, Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Storozhuk_natali@ukr.net*

Методологія дослідження. Використання структурно-функціонального та культурологічного підходу дало змогу проаналізувати ігрову концепцію повсякденної взаємодії людини та визначити її елементи з метою з'ясування особливості впливу суб'єктів взаємодії один на одного.

Результати. Здійснено дослідження повсякденної взаємодії індивіда та визначено, що вона має ознаки театральності. Адаже без таких елементів, як «глядач», «сценарій», «роль», «сцена», «публіка», «реквізит» неможлива взаємодія у соціальному просторі. Визначено, що якість взаємодії залежить від рівня розвитку драматургічних здібностей кожного з акторів. Встановлено, що суттєвий вплив на перебіг взаємодії справляє зовнішній вигляд суб'єктів («персональне обличчя»), який характеризує внутрішній психологічний стан і соціальну приналежність.

Новизна. Охарактеризовано міжособистісну взаємодію з точки зору культурологічного підходу, що сприяло розумінню сутності цього соціально-психологічного феномену.

Практична значущість. На підставі аналізу елементів міжособистісної взаємодії визначено, що міжособистісна взаємодія характеризується театральною атрибутикою та має ознаки драматургічності. Знання та розуміння таких особливостей кожним індивідом сприятиме пошуку оптимальних шляхів міжособистісної взаємодії у професійному та особистому житті.

Игровая концепция повседневного взаимодействия человека

*Н.Н. Мась, к.психол.н., начальник отдела гуманитарных и геоинформационных исследований научно-исследовательского центра, Военный институт Киевского национального университета имени Тараса Шевченко
2005mas@ukr.net*

*Н.А. Сторожук, к.психол.н., научный сотрудник отдела гуманитарных и геоинформационных исследований научно-исследовательского центра, Военный институт Киевского национального университета имени Тараса Шевченко
Storozhuk_natali@ukr.net*

Методология исследования. Использование структурно-функционального и культурологического подхода позволило проанализировать игровую концепцию повседневного взаимодействия человека и определить ее элементы с целью выяснения особенностей влияния субъектов взаимодействия друг на друга.

Результаты. Проведено исследование повседневного взаимодействия индивида и определено, что оно имеет признаки театральности. Ведь без таких элементов, как «зритель», «сценарий», «роль», «сцена», «публика», «реквизит» взаимодействие в социальном пространстве невозможно. Определено, что качество взаимодействия зависит от уровня развития драматургических способностей каждого из актеров. Установлено, что существенное влияние на ход взаимодействия производит внешний вид субъектов («персональное лицо»), которое характеризует внутреннее состояние и социальную принадлежность.

Новизна. Дана характеристика межличностного взаимодействия с точки зрения культурологического подхода, что способствовало пониманию сущности данного социально-психологического феномена.

Практическая значимость. На основании анализа элементов межличностного взаимодействия определено, что межличностное взаимодействие характеризуется театральной атрибутикой и имеет признаки драматургии. Знание и понимание таких особенностей каждым индивидом будут способствовать поиску оптимальных путей межличностного взаимодействия в профессиональной и личной жизни.

Game Concept of Everyday Interpersonal Interaction

*N. Mas, Ph.D. in Psychology, Head of the Department
for Humane and Geo-information Studies of the Research Center
of the Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv
2005mas@ukr.net*

*N. Storozhuk, in Psychology, researcher of the Department
for Humane and Geo-information Studies of the Research Center
of the Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv
Storozhuk_natali@ukr.net*

The research methodology. The use of structural, functional and cultural approach made it possible to analyze games the concept of everyday human interaction and to determine the elements that determine the peculiarities of the influence of the subjects interact with each other.

Results. The research resulted in the everyday interaction of the individual and determined that it has signs of theatricality. Indeed, without such elements as the viewer, script, role, “scene”, “public”, “props” is not possible interaction in the social space. It is determined that the quality of the interaction depends on the level of development of the dramatic abilities of the actors. It is established that a significant impact on the course of interaction produces the appearance of subjects (“personal face”), which characterizes the internal psychological state and social identity.

The novelty. Characterized by interpersonal interaction from the point of view of cultural approach, which contributed to the understanding of the socio-psychological phenomenon.

Practical significance. Based on the analysis of the elements of interpersonal interaction is determined that interpersonal interaction is characterized theatrical paraphernalia and has signs dramaturgic. Knowledge and understanding of such features of each individual will contribute to the search for optimal ways of interpersonal interaction in professional and personal life.

Теоретичний аналіз проблеми професійної успішності викладача вищого навчального закладу (частина 2)

*І.В.Сингаївська, к.психол.н., доцент, професор кафедри психології,
Університет економіки та права «КРОК»
irasing@yandex.ru*

Методологія дослідження. Здійснено теоретико-методологічний аналіз проблеми професійної успішності викладача вищого навчального закладу; розглянуто феномен професійної успішності викладача в рамках особистісного, діяльнісного, інтегративного підходів психологічної науки.

Результати. Розкрито психологічну сутність діяльності викладача. Теоретично розмежовано змістове наповнення понять «успіх» та «успішність». Проаналізовано соціально-психологічний зміст професійної успішності викладача, чинники та показники такої успішності. Запропоновано два узагальнюючих визначення професійної успішності викладача вищого навчального закладу.

Новизна. Здійснено поглиблений теоретичний аналіз поняття «професійна успішність», чинників і показників професійної успішності викладача вищого навчального закладу.

Практична значущість. На підставі всебічного аналізу особливостей професійної діяльності викладача визначено зміст поняття «професійна успішність», що є науковою базою для подальшого емпіричного дослідження умов, чинників і показників професійної успішності викладача. Розкрито сутнісний характер викладацької діяльності, причинно-наслідкові зв'язки між професійною діяльністю викладача та його професійними досягненнями. Це сприятиме підвищенню якості професійної діяльності викладачів вищих навчальних закладів.

Теоретический анализ проблемы профессиональной успешности преподавателя высшего учебного заведения

*И.В. Сингаевская, к.психол.н., доцент, профессор кафедры психологии,
Университет экономики и права «КРОК»
irasing@yandex.ru*

Методология исследования. Осуществлен теоретико-методологический анализ проблемы профессиональной успешности преподавателя высшего учебного заведения; рассмотрен феномен профессиональной успешности преподавателя в рамках личностного, деятельностного, интегративного подходов психологической науки.

Результаты. Раскрыта психологическая сущность деятельности преподавателя. Теоретически отдифференцировано содержательное наполнение понятий «успех» и «успешность». Проанализировано социально-психологичес-

кое содержание профессиональной успешности преподавателя, факторы и показатели такой успешности. Предложены два обобщающих определения профессиональной успешности преподавателя высшего учебного заведения.

Новизна. Осуществлен углубленный теоретический анализ понятия «профессиональная успешность», факторов и показателей профессиональной успешности преподавателя высшего учебного заведения.

Практическая значимость. На основании всестороннего анализа особенностей профессиональной деятельности преподавателя определено содержание понятия «профессиональная успешность», что является научным базисом для дальнейшего эмпирического исследования условий, факторов и показателей профессиональной успешности преподавателя. Раскрыт сущностный характер преподавательской деятельности, причинно-следственные связи между профессиональной деятельностью и профессиональными достижениями преподавателя. Это будет содействовать повышению качества профессиональной деятельности преподавателей высших учебных заведений.

UDC 159.923.2

Theoretical Survey Of Higher Educational Institution Teacher Professional Success Rate Issue

*I. Syngaivska, PhD (Psychological sciences), Associate Professor;
Professor of Psychology Department of KROK University
irasing@yandex.ru*

Research methodology. The theoretical and methodological analysis of higher educational institution teacher professional success rate issue has been completed; the phenomenon of a teacher professional success rate in terms of personal, activity and integrative approaches of psychological science has been considered.

Results. The psychological nature of a teacher's activity has been disclosed. Clear theoretical distinction between success and success rate notions has been made. Social and psychological content of a teacher professional success rate as well as factors and indices of such phenomenon have been analyzed. Two generalized definitions of higher educational institution teacher professional success rate have been offered.

Novelty. The fundamental theoretical analysis of professional success rate notion and higher educational institution teacher professional success rate factors and indices has been completed.

Practical significance. The content of professional success rate notion has been defined on the basis of comprehensive analysis of teacher professional activity peculiarities. It gives scientific basis for further empirical research of conditions, factors and indices of a teacher professional success rate. Thus the nature of a teacher activity as well as cause-and-effect relations between teacher professional activity and teacher's professional achievements have been disclosed. It will contribute to the improvement of higher educational institution teachers professional activity quality.

Психологічний зміст структури діяльності персоналу інформаційно-аналітичних підрозділів розвідувального органу Міністерства оборони України

*В.С. Шевченко, к.психол.н., доцент, доцент кафедри психології,
Університет економіки та права «КРОК»
ahora11@meta.ua*

Методологія дослідження. За допомогою системного підходу здійснено аналіз психологічного змісту діяльності персоналу інформаційно-аналітичних підрозділів розвідувального органу Міністерства оборони України. Розглянуто функціональну структуру інформаційно-аналітичної роботи в системі розвідувальних служб України з урахуванням сучасних викликів національної безпеці.

Результати. Проаналізовано психологічний зміст діяльності персоналу інформаційно-аналітичних підрозділів розвідки. Доведено, що виконання функціональних обов'язків персоналом інформаційно-аналітичних підрозділів розвідувального органу МОУ є видом перцептивно-аналітичної діяльності, що протікає в умовах нерівномірних за обсягом і швидкістю надходження інформаційних стимулів, спрямованої на реалізацію завдань з отримання та аналізу розвідувальної інформації, а також координації та управління силами і засобами добування такої інформації.

Новизна. Дослідженням доведено, що діяльність персоналу інформаційно-аналітичних підрозділів розвідувального органу МОУ є багатоаспектною, що обумовлюється тими цілями та завданнями, які фахівець-аналітик здійснює, а також умовами, у яких він виконує свої функції; має ознаки операторської та управлінсько-організаторської; за психологічним типом є організаційно-розумовою.

Практична значущість. На підставі отриманих результатів дістало подальшого розвитку вдосконалення методології здійснення психологічного аналізу діяльності аналітиків розвідки, розроблено практичні рекомендації, що є науковою базою для оптимізації діяльності вказаного персоналу. Створено передумови проведення подальшої професіографії та заходів професійно-психологічного відбору кандидатів до відповідних підрозділів розвідки, що має на меті підвищення рівня якості роботи розвідувальних органів України.

Психологическое содержание структуры деятельности персонала информационно-аналитических подразделений разведывательного органа Министерства обороны Украины

*В.Е. Шевченко, к.психол.н., доцент, доцент кафедры психологии,
Университет экономики и права «КРОК»
ahora11@meta.ua*

Методология исследования. С помощью системного подхода осуществлен анализ психологического содержания деятельности персонала информационно-аналитических подразделений разведывательного органа Министерства обороны Украины. Рассмотрена функциональная структура информационно-аналитической работы в системе разведывательных служб Украины с учетом современных вызовов национальной безопасности.

Результаты. Проанализировано психологическое содержания деятельности персонала информационно-аналитических подразделений разведки. Показано, что выполнение функциональных обязанностей персоналом информационно-аналитических подразделений разведывательного органа МОУ является видом перцептивно-аналитической деятельности, протекающей в условиях неравномерных по объему и скорости поступления информационных стимулов, направленной на реализацию задач по получению и анализу разведывательной информации, а также координации и управлению силами и средствами добытия такой информации.

Новизна. Исследованием доказано, что деятельность персонала информационно-аналитических подразделений разведывательного органа МОУ является многоаспектной, что обуславливается теми целями и задачами, которые специалист-аналитик осуществляет, а также условиями, в которых он выполняет свои функции; имеет признаки операторской и управленческо-организаторской; по психологическому типу является организационно-умственной.

Практическая значимость. На основании результатов исследования получило дальнейшее развитие усовершенствование методологии психологического анализа деятельности аналитиков разведки, разработаны практические рекомендации, что является научной базой для оптимизации деятельности указанного персонала. Созданы предпосылки проведения дальнейшей профессиографии и мероприятий профессионально-психологического отбора кандидатов в соответствующие подразделения разведки, что имеет целью повышение уровня качества работы разведывательных органов Украины.

Psychological Content of Staff Performance Structure of Information-and-Analytical Units of Intelligence Agency of the Ministry of Defense of Ukraine

*V. Shevchenko, Ph.D., Assistant Professor of psychological Department,
«KROK» University
ahorall@meta.ua*

Research Methodology: By means of system approach the analysis of psychological content of staff performance structure of information-and-analytical units of Intelligence Agency of the Ministry of Defense of Ukraine is realized. The functional structure of information-and-analytical performance in the system of Intelligence service of Ukraine is considered taking into account the modern tendencies of national safety.

Results: Psychological content of staff performance structure of information-and-analytical units of Intelligence Agency is analyzed. It is proved that implementation of functional duties of information-and-analytical units of Intelligence Agency staff is the type of perceptive-and-analytical activity which follows in the condition of uneven volume and speed of information stimuli, directed to the task realization of receipt and analysis of reconnaissance information.

Novelty: It is well proven by the research that staff performance of information-and-analytical units of Intelligence Agency of the Ministry of Defense is multidimensional, that is stipulated by those aims and tasks which specialist-analyst carries out as well as conditions under which he executes his functions; it has operator and administrative-organizational signs; it is organizationally-mental by psychological type.

The practical significance: On the basis of research results the improvement of methodology of psychological analysis of performance of Intelligence Agency analysts has its further development; the practical recommendations are worked out that is a scientific base for optimization of mentioned personnel activity. Pre-conditions for further professionographic realization and measures of professionally-psychological candidate selection for corresponding subdivisions of Intelligence Agency are created that have for an object to increase the quality level of performance of intelligence units of Ukraine.

Проблема організації викладання психології на засадах диференціації та індивідуалізації в закладах післядипломної педагогічної освіти

*О.Б. Дубчак, старший викладач кафедри психології і педагогіки,
Університет сучасних знань
Elena16161@mail.ru*

Методологія дослідження. За допомогою системного підходу досліджено стан викладання психології в закладах післядипломної педагогічної освіти в Україні, виявлено особливості функціонування існуючої системи. Емпіричними і математично-статистичними методами оцінено фактичний стан викладання психології в рамках курсової підготовки вчителів залежно від категорії та спеціальності.

Результати. Проаналізовано зміст потреб і мотивів одержання психологічних знань і навичок на курсах залежно від категорії та спеціальності. Запропоновано комплексну програму для організації курсової підготовки вчителів, визначено зміст, особливості організації та форми роботи зі слухачами, виділено пріоритети навчання за базовими проблемами для різних категорій педагогів.

Новизна. Виявлено особливості розвитку потреб і мотивів вивчення вчителями психології залежно від категорії та спеціальності. Розроблено й апробовано комплексну програму організації курсової підготовки з психології для вчителів усіх категорій з урахуванням їхніх професійних потреб та індивідуальних запитів. Визначено зміст, особливості організації та форми викладання психології в системі післядипломної педагогічної освіти на засадах диференціації та індивідуалізації.

Практична значущість. Уперше запропоновано комплексну програму організації процесу підготовки вчителів з психології на засадах диференціації та індивідуалізації, доведено можливість організації психологічного супроводу як під час курсової підготовки, так і в міжкатегорійний період, а також визначено тематику і методику проведення тематичних семінарів, що сприяють безперервному професійному самовдосконаленню і особистісному зростанню.

Проблема организации обучения психологии на основах дифференциации и индивидуализации в учреждениях последипломного педагогического образования

*Е.Б. Дубчак, старший преподаватель кафедры
психологии и педагогики,
Университет современных знаний
Elena16161@mail.ru*

Методология исследования. С помощью системного подхода исследовано

состояние преподавания психологии в учреждениях последиplomного педагогического образования в Украине, выявлены особенности функционирования существующей системы. Эмпирическими и математическо-статистическим методами оценено фактическое состояние преподавания психологии в рамках курсовой подготовки учителей в зависимости от категории и специальности.

Результаты. Проанализировано содержание потребностей и мотивов получения психологических знаний и навыков на курсах в зависимости от категории и специальности. Предложена комплексная программа организации курсовой подготовки учителей, определено содержание, особенности организации и формы работы со слушателями, выделены приоритеты обучения по базовым проблемам для различных категорий педагогов.

Новизна. Выявлены особенности развития потребностей и мотивов изучения психологии учителями в зависимости от категории и специальности. Разработана и апробирована комплексная программа организации курсовой подготовки для учителей всех категорий по психологии с учетом их профессиональных потребностей и индивидуальных запросов. Определено содержание, особенности организации и формы преподавания психологии в системе последиplomного педагогического образования на основе дифференциации и индивидуализации.

Практическая значимость. Впервые предложена комплексная программа организации процесса подготовки учителей в области психологии на основе дифференциации и индивидуализации, доказана возможность организации психологического сопровождения как во время курсовой подготовки, так и в межаттестационный период, а также определена тематика и методика проведения тематических семинаров, способствующих личностному росту и непрерывному профессиональному самосовершенствованию.

UDC 378-05/:159.964.21

The problem of organization of teaching psychology at the basis of differentiation and individualization at postgraduate pedagogical education schools

*O.B. Dubchak, senior lecturer of Psychology and Pedagogy
Department at the Modern Knowledge University
Elena16161@mail.ru*

Research Methodology. The condition of teaching psychology at postgraduate pedagogical education schools in Ukraine was investigated using a systematic approach. Special features of functioning of the existing system were revealed. The actual condition of teaching the psychology within the teachers' training course depending on the category and specialty was estimated by empirical and mathematical-statistical methods.

Results of the Research. The needs and motivations of obtaining psychological knowledge and skills in courses have been analyzed depending on the category and specialty. A comprehensive program for organization of training courses for teachers

has been offered, the substance, features organization and forms of work with the audience has been defined, the priorities of studying for different categories of teachers have been identified through the basic problems.

Novelty of the Research. The peculiarity of development of teachers' needs and motivations in the process of studying psychology depending on teachers' category and specialty has been investigated. A comprehensive program of organization of training courses for teachers of all categories of psychology has been developed and tested taking into account their professional needs and personal requests. The substance, features of organization and form of teaching the psychology in post-graduate education system have been defined on the principles of differentiation and individualization.

The practical significance of the Research. Such a comprehensive training program of organization of process for teachers of psychology on the principles of differentiation and individualization has been presented for the first time. The possibility of organization of psychological support during the course training and before the exams has been proved. Moreover, the subject-matter and methods of holding the theme seminars that promote continuous professional improvement and personal growth have been identified.

Емпіричне дослідження особливостей розвитку здібностей до саморегуляції у конфліктних ситуаціях педагогічної діяльності

*М.О. Мосьпан, старший викладач кафедри психології і педагогіки,
Національний університет фізичного виховання і спорту України
lebed050477@rambler.ru*

Методологія дослідження. Функціональний стан педагога, як здібність до саморегуляції, охоплює такі параметри: самокритичність до власної психічної діяльності та її результатів; здатність до самоуправління поведінкою; уміння змінювати способ поведінки залежно від зміни обставин та ситуацій; рівень нервово-психічного напруження; можливість подолання несприятливих функціональних станів.

Результати. У процесі визначення рівнів розвитку здібностей до саморегуляції виявлено особливості мотиваційно-ціннісного аспекту саморегуляції (суб'єктивного контролю, мотивів досягнення та уникнення невдач, спрямованості особистості), проаналізовано процесуальний аспект саморегуляції студентів, визначено ступінь і рівень адекватності самооцінки, встановлено її зв'язок із мотиваційно-ціннісним та процесуальним компонентами саморегуляції.

Новизна. Визначено наявність трьох типів ефективного профілю саморегуляції у студентів. Отримані результати дають підстави стверджувати про наявність відповідних компенсаторних механізмів у процесах саморегуляції студентів у конфліктних ситуаціях педагогічної діяльності.

Практична значущість. Науково-методичні розробки можуть бути використані психологами педагогічних установ для поліпшення процесу психологічного супроводу працівників освітнього процесу.

Эмпирическое исследование особенностей развития способностей к саморегуляции в конфликтных ситуациях педагогической деятельности

*Н.А. Мосьпан, старший преподаватель кафедры психологии и педагогики,
Национальный университет физического воспитания
и спорта Украины
lebed050477@rambler.ru*

Методология исследования. Функциональное состояние педагога, как способность к саморегуляции, охватывает следующие параметры: самокритичность к собственной психической деятельности и ее результатов; способность к самоуправлению поведением; умение изменять способ поведения в зависимости от изменения обстоятельств и ситуаций; уровень нервно-психического напряжения; возможность преодоления неблагоприятных функциональных состояний.

Результаты. При определении уровней развития способностей к саморегуляции выявлены особенности мотивационно-ценностного аспекта саморегуляции (субъективного контроля, мотивов достижения и избегания неудач, направленности личности), проанализирован процессуальный аспект саморегуляции студентов, определены степень и уровень адекватности самооценки, установлена его связь с мотивационно-ценностным и процессуальным компонентами саморегуляции.

Новизна. Определено наличие трех типов эффективного профиля саморегуляции у студентов. Полученные результаты позволяют утверждать о наличии соответствующих компенсаторных механизмов в процессах саморегуляции студентов в конфликтных ситуациях педагогической деятельности.

Практическая значимость. Научно-методические разработки могут быть использованы психологами педагогических учреждений для улучшения процесса психологического сопровождения работников образовательного процесса.

UDC 159.92

Empirical Study of Self-Direction Ability Development Peculiarities in Conflict Situation in Terms of Educational Work

*M. Mospan, Senior lecturer in psychology and pedagogy,
National University of Physical Education and Sport of Ukraine
lebed050477@rambler.ru*

Research Methodology: Functional status of the teacher as the capacity for self-regulation, covering the following options: self-criticism to their own mental activity and its results; the capacity for self-government behavior; the ability to change patterns of behavior depending on changing circumstances and situations; level of mental stress; the possibility of overcoming unfavorable functional states.

The Results. Development and formation of self-direction modes are the factors that define the demonstration of regularities and tendencies in this multidimensional system of connections. While defining the levels of self-direction ability development it has found out the peculiarities of motivational and axiological aspects of self-direction (subjective control, achievement motives and failure avoidance, personal direction). It has also been analyzed the processual aspect of students' self-regulation, it has been defined the rate and level of self-esteem adequacy and defined its connection with motivational, axiological and processual self-direction components.

Novelty. The effective level of self-direction is achieved by the students with a high-developed level of the majority of regulation chains; with the approximately equal quantity of high- and average-scale picks; existence of low-level indicators together with obligatory presence of high-level indicators.

The practical significance: obtained results allow confirming the existence of appropriate compensational mechanism in students' self-direction processes in conflict situations in educational activity. It is necessary to have high-developed indicators of need-motivational component of self-direction functional state.

Методи діагностики та корекції організаційної культури приватного навчального закладу

*Н.В. Наконечна, старший викладач кафедри суспільних дисциплін,
Університет економіки та права «КРОК»
natalyn@krok.edu.ua*

Методологія дослідження. Унікальність предмета дослідження, а саме організаційної культури, зумовила необхідність вибору та застосування комплексу соціально-психологічних та організаційно-психологічних методів у їх взаємозв'язку та своєрідності дії кожного з них при аналізі проблеми.

Результати. Сформовано систему методологічних підходів дослідження стану організаційної культури та її розвитку в навчальному закладі приватного типу, основу якої становить наукова типологія Ч. Хенді.

Новизна. Уточнено поняття організаційної культури, розкрито закономірності її функціонування в приватному навчальному закладі.

Практична значущість. Уперше організаційна культура розглядається як інструмент удосконалення діяльності навчального закладу. Запропоновано шляхи та способи цього вдосконалення.

Методы диагностики и коррекции организационной культуры частного учебного заведения

*Н.В. Наконечная, старший преподаватель кафедры
общественных дисциплин,
Университет экономики и права «КРОК»
natalyn@krok.edu.ua*

Методология исследования. Уникальность предмета исследования, а именно организационной культуры, обусловила необходимость выбора и применения комплекса социально-психологических и организационно-психологических методов в их взаимосвязи и своеобразии использования каждого из них при анализе проблемы.

Результаты. Сформирована система методологических подходов исследования состояния организационной культуры и ее развития в учебном заведении частного типа, основу которой составляет научная типология Ч. Хенди.

Новизна. Уточнено понятие организационной культуры, раскрыты закономерности ее функционирования в частном учебном заведении.

Практическая значимость. Впервые организационная культура рассматривается как инструмент совершенствования деятельности учебного заведения. Предложены пути и способы этого усовершенствования.

Methods of diagnosis and correction of the current corporate culture of the private school

*Nakonechna N.V., senior teacher of department of Social Sciences
University of Economics and Law 'KROK'
natalyn@krok.edu.ua*

Research Methodology. The uniqueness of the research subject, namely, an organizational culture made it necessary to select and apply the complex of socio-psychological and organizational-psychological methods in their relationship and peculiarity of use of each of them in the analysis of the problem.

Results. The system of methodological approaches to analysis of organizational culture and its development in the private school, which is based on scientific typology of Charles Handy, is formed.

Actuality. The concept of organizational culture, laws of its operation in a private school is defined.

Practical relevance. For the first time ever an organizational culture is described as a tool for improvement of educational institution's activity. The author suggests ways and means of such improvement.

Аналіз психологічних особливостей особистості, яка скоїла злочин у сфері використання комп'ютерних технологій, і визначення відповідних передумов

*В.С. Савченко, здобувач,
Університет економіки та права «КРОК»
gotti_j@mail.ru*

Методологія дослідження. За допомогою системного аналізу досліджено основні характеристики психології особистості, яка скоїла злочин у сфері використання комп'ютерних технологій, і виявлено особливості її впливу на злочинні угруповання хакерів. Статистичним методом оцінено психологічний поділ кіберзлочинців на таких, що атакують комп'ютерні системи ззовні, та тих, що підривають їх зсередини.

Результати. Проаналізовано шляхи розвитку комп'ютерного андеграунду. Відтворено, ґрунтуючись на реальних фактах, психологічні особливості сучасного кіберзлочинця. Запропоновано механізми класифікації хакерів за психологічними ознаками їхньої особистості.

Новизна. Розкрито об'єктивні психологічні передумови формування протиправної поведінки в осіб, що постійно використовують комп'ютерні технології. Запропоновано методологічні підходи до аналізу груп кіберзлочинців за напрямками протиправної поведінки. Здійснено класифікацію тенденцій становлення та розвитку комп'ютерного андеграунду.

Практична значущість. На підставі вдосконаленої методології дослідження психології особистості, яка скоїла злочин у сфері використання комп'ютерних технологій, розроблено практичні рекомендації, що є науковою базою для формування напрямів і засобів конструювання цільових програм психологічної підготовки правоохоронців до вирішення службових завдань за вказаним напрямом. Це сприятиме підвищенню рівня системи, структури та методик психологічного супроводження розслідування злочинів із використання комп'ютерних технологій.

Анализ психологических особенностей личности, совершившей преступление в сфере использования компьютерных технологий, и определение соответствующих предпосылок

*В.С. Савченко, соискатель,
Университет экономики и права «КРОК»
gotti_j@mail.ru*

Методология исследования. С помощью системного анализа исследованы основные характеристики психологии личности, совершившей преступление

в сфере использования компьютерных технологий, и выявлены особенности ее влияния на преступные группировки хакеров. Статистическим методом оценено психологическое разделение киберпреступников на таких, которые атакуют компьютерные системы снаружи, и тех, которые подрывают ее изнутри.

Результаты. Проанализированы пути развития компьютерного андеграунда. Воспроизведены, основываясь на реальных фактах, психологические особенности современного киберпреступника. Предложены механизмы классификации хакеров по психологическим признакам их личности.

Новизна. Раскрыты объективные психологические предпосылки формирования противоправного поведения у лиц, постоянно использующих компьютерные технологии. Предложены методологические подходы к анализу групп киберпреступников по направлениям противоправного поведения. Осуществлена классификация тенденций становления и развития компьютерного андеграунда.

Практическая значимость. На основании усовершенствованной методологии исследования психологии личности, совершившей преступление в сфере использования компьютерных технологий, разработаны практические рекомендации, которые является научной базой для формирования направлений и средств конструирования целевых программ психологической подготовки правоохранителей к решению служебных задач по указанному направлению. Это будет способствовать повышению уровня системы, структуры и методик психологического сопровождения расследования преступлений с использованием компьютерных технологий.

UDC 159.9:343.102

The analysis of the psychology of personality, committed a crime in the use of computer technology and the definition of psychological prerequisites of wrongful conduct in this area

*V.S. Savchenko, competitor,
«KROK» University
gotti_j@mail.ru*

Research Methodology: With the help of the system analysis to study the main characteristics of the psychology of the individual who committed a crime in the use of computer technology and the peculiarities of its impact on the criminal gangs of hackers. Statistical method evaluated psychological separation cybercriminals to those that attack computer systems from outside and those that undermine it from within.

Results: Analyzed the development of the computer underground. Reproduced, based on real facts, psychological features of modern cyber criminals. Offered classification mechanisms of hackers on psychological characteristics of their personality.

Novelty: Revealed objective psychological prerequisites for the formation of illegal behavior in individuals who are constantly using computer technology. Metho-

dological approaches to the analysis of groups of cybercriminals in areas of wrongful conduct. Carried the classification of trends in the formation and development of the computer underground.

The practical significance: Based on an improved methodology of the study of personality psychology, to commit a crime in the use of computer technology, practical recommendations, which is a scientific basis for the formation of directions and means of designing targeted programs psychological training of law enforcement officers to solve service problems in the direction indicated. This will enhance the level of systems, structures and techniques of psychological support investigation of crimes using computer technology.

Зміст

Розділ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ТА ПРАВОВИХ УЧЕНЬ. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦІПАЛЬНЕ ПРАВО. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

<i>А.Й. Француз</i> «Особливості компетенції Конституційного Суду України у сфері забезпечення прав та свобод людини і громадянина в країні».....	3
<i>В.А. Козенюк</i> Исторические и правовые аспекты социального насилия начала XX века.....	6
<i>В.А. Тимошенко</i> Правові засоби боротьби з економічними загрозами українській державності.....	9
<i>В.А. Яценко</i> До питання про методологію теорії держави та права.....	12
<i>І.Р. Вітик</i> Україна чи Росія: яка держава є фашистською?.....	14
<i>А.М. Коваль</i> Законодавча обумовленість упровадження терміна «охороноздоровче право» в правове поле України.....	18
<i>М.М. Корінний</i> Про роль іраномовних етносів у становленні та розвитку Стародавньої та Середньовічної України-Руси (аналіз новітньої історіографії проблеми) (I тис. до н.е. – I тис. н.е.).....	20
<i>А.Н. Пугачев</i> Институты прямой демократии в процессе учреждения основного закона: достоинства формы сквозь призму недостатков на практике (окончание).....	23
<i>Т.А. Француз-Яковець</i> Фактори, що впливають на формування двопалатної структури парламенту в європейських унітарних державах і перспективи введення двопалатного парламенту в Україні.....	26
<i>В.В. Чулак, Б.В. Бернадський</i> Теоретико-правовий аналіз понять «національна безпека» і «державна безпека».....	28
<i>Л.І. Баликіна</i> Порівняльний аналіз основних аспектів парламентаризму в процесі державного будівництва в Україні та Білорусі після проголошення незалежності.....	30
<i>І.О. Панчук</i> Аналіз політико-правових аспектів громадянської правосвідомості.....	32

Розділ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

<i>С.О. Баран</i> Види юридичної відповідальності військовослужбовців.....	35
<i>В.Ю. Горелова</i> До питання правового захисту комерційної таємниці під час аудиторської перевірки в Україні.....	37

<i>К.В. Доді</i> Роль Римського статуту Міжнародного кримінального суду в розвитку норм права, що стосуються неміжнародних збройних конфліктів.....	39
<i>В.С. Лук'янець</i> Сучасні концептуальні підходи до визначення поняття «конкуренція»: міжнародно-правовий аспект.....	42
<i>Н.І. Проців, Л.І. Паращенко</i> Механізм використання практики Європейського суду з прав людини судами України в межах цивільної юрисдикції.....	45

Розділ 3. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

<i>О.М. Пижов</i> Основні аспекти державного регулювання фармацевтичної діяльності в Україні.....	48
---	----

Розділ 4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНОРОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

<i>О.А. Губська</i> До проблеми дотримання прав неповнолітніх при обранні щодо них запобіжних заходів.....	50
<i>О.В. Мазур</i> Проблеми функціонування інституту слідчого судді.....	53
<i>І.В. Тарасова</i> Проблемні питання кримінального провадження у формі приватного обвинувачення в кримінальному процесі України.....	55

Розділ 5. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ

<i>В.І. Алещенко, Ю.В. Каменюк</i> Досвід формування патріотизму як ціннісної орієнтації особистості військовослужбовця в арміях провідних країн світу.....	58
<i>О.Д. Сафін, Ю.О. Тентюк</i> Феноменологічний аналіз наукових підходів до теоретичних моделей стресу та психологічні характеристики стресостійкості особистості.....	61
<i>І.А. Бурлакова</i> Суб'єктність як основа психологічного супроводу забезпечення професійного здоров'я майбутніх спеціалістів.....	64
<i>Т.В. Дектярьова</i> Забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища вищих навчальних закладів в умовах реформування системи освіти.....	66
<i>Н.М. Мась, Н.А. Сторожук</i> Ігрова концепція повсякденної взаємодії людини.....	69
<i>І.В. Сингаївська</i> Теоретичний аналіз проблеми професійної успішності викладача вищого навчального закладу (частина 2).....	72

<i>В.Є. Шевченко</i> Психологічний зміст структури діяльності персоналу інформаційно-аналітичних підрозділів розвідувального органу Міністерства оборони України.....	74
<i>О.Б. Дубчак</i> Проблема організації викладання психології на засадах диференціації та індивідуалізації в закладах післядипломної педагогічної освіти.....	77
<i>М.О. Мосьпан</i> Емпіричне дослідження особливостей розвитку здібностей до саморегуляції у конфліктних ситуаціях педагогічної діяльності.....	80
<i>Н.В. Наконечна</i> Методи діагностики та корекції організаційної культури приватного навчального закладу	82
<i>В.С. Савченко</i> Аналіз психологічних особливостей особистості, яка скоїла злочин у сфері використання комп'ютерних технологій, і визначення відповідних передумов.....	84

Содержание

Раздел 1. ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ ГОСУДАРСТВА И ПРАВА; ИСТОРИЯ ПОЛИТИЧЕСКИХ И ПРАВОВЫХ УЧЕНИЙ. КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРАВО; МУНИЦИПАЛЬНОЕ ПРАВО. ФИЛОСОФИЯ ПРАВА

<i>А.И. Француз</i> Особенности компетенции Конституционного Суда Украины в сфере обеспечения прав и свобод человека и гражданина в стране	4
<i>В.О. Козенюк</i> Исторические и правовые аспекты социального насилия начала XX века	7
<i>В.А. Тимошенко</i> Правовые средства борьбы с экономическими угрозами украинской государственности	9
<i>В.А. Яценко</i> К вопросу о методологии теории государства и права.....	12
<i>Витык И.Р.</i> Украина или Россия, какое государство есть фашистским?	15
<i>А.Н. Коваль</i> Законодательное обоснование внедрения термина «здравоохранительное право» в правовое поле Украины	18
<i>М.М. Коринный</i> О роли ираноязычных этносов в становлении и развитии Древней и Средневековой Украины-Руси (I тыс. до н.э. – I тыс. н.э.) (анализ новейшей историографии проблемы)	20
<i>А.Н. Пугачев</i> Институты прямой демократии в процессе учреждения основного закона: достоинства формы сквозь призму недостатков на практике.....	23
<i>Т.А. Француз-Яковец</i> Факторы, влияющие на формирование двухпалатной структуры парламента в европейских унитарных государствах и перспективы введения двухпалатного парламента в Украине.....	26
<i>В.В. Чумак, Б.В. Бернадский</i> Теоретико-правовой анализ понятий «национальная безопасность» и «государственная безопасность».....	28
<i>Л.И. Балыкина</i> Сравнительный анализ основных аспектов парламентаризма в процессе государственного строительства в Украине и Беларуси после провозглашения независимости.....	30
<i>И.О. Панчук</i> Анализ политико-правовых аспектов гражданского правосознания	32

Раздел 2. ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО И ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС; СЕМЕЙНОЕ ПРАВО; МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО. МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО. ХОЗЯЙСТВЕННОЕ ПРАВО, ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРОЦЕССУАЛЬНОЕ ПРАВО

<i>С.А. Баран</i> Виды юридической ответственности военнослужащих.....	35
<i>В.Ю. Горелова</i> К вопросу правовой защиты коммерческой тайны во время аудиторской проверки в Украине	37

<i>К.В. Доди</i> Роль Римского статута Международного уголовного суда в развитии норм права, касающихся немеждународных вооруженных конфликтов.....	40
<i>В.С. Лукьянец</i> Современные концептуальные подходы определения понятия «конкуренция»: международно-правовой аспект.....	42
<i>Н.И. Процив, Л.И. Паращенко</i> Механизм использования практики Европейского суда по правам человека судами Украины в пределах гражданской юрисдикции	46

Раздел 3. ТРУДОВОЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ. АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И ПРОЦЕСС; ФИНАНСОВОЕ ПРАВО; ИНФОРМАЦИОННОЕ ПРАВО. ЗЕМЕЛЬНОЕ ПРАВО; АГРАРНОЕ ПРАВО; ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНОЕ ПРАВО

<i>А.М. Пыжов</i> Основные аспекты государственного регулирования фармацевтической деятельности в Украине	48
---	----

Раздел 4. КРИМИНАЛЬНОЕ ПРАВО И КРИМИНОЛОГИЯ; КРИМИНАЛЬНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЕ ПРАВО. КРИМИНАЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС И КРИМИНАЛИСТИКА; СУДЕБНАЯ ЭКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

<i>Е.А. Губская</i> К проблеме соблюдения прав несовершеннолетних при избрании в отношении них меры пресечения.....	51
<i>А.В. Мазур</i> Проблемы функционирования института следственного судьи.....	53
<i>И.В. Тарасова</i> Проблемные вопросы уголовного производства в форме частного обвинения в уголовном процессе Украины	55

Раздел 5. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПСИХОЛОГИИ

<i>В.И. Алещенко, Ю.В. Каменюк</i> Опыт формирования патриотизма как ценностной ориентации личности военнослужащего в армиях передовых стран мира.....	59
<i>А.Д. Сафин, Ю.А. Тептюк</i> Феноменологический анализ научных подходов к теоретическим моделям стресса и психологические характеристики стрессоустойчивости личности.....	62
<i>И.А. Бурлакова</i> Субъектность как основа психологического сопровождения обеспечения профессионального здоровья будущих специалистов	64
<i>Т.В. Дектярева</i> Обеспечение психологической безопасности образовательной среды высших учебных заведений в условиях реформирования системы образования.....	66
<i>Н.Н. Мась, Н.А. Сторожук</i> Игровая концепция повседневного взаимодействия человека.....	70
<i>И.В. Сингаевская</i> Теоретический анализ проблемы профессиональной успешности преподавателя высшего учебного заведения	72

<i>В.Е. Шевченко</i> Психологическое содержание структуры деятельности персонала информационно-аналитических подразделений разведывательного органа Министерства обороны Украины.....	75
<i>Е.Б. Дубчак</i> Проблема организации обучения психологии на основах дифференциации и индивидуализации в учреждениях последиplomного педагогического образования.....	77
<i>Н.А. Мосъпан</i> Эмпирическое исследование особенностей развития способностей к саморегуляции в конфликтных ситуациях педагогической деятельности	80
<i>Н.В. Наконечная</i> Методы диагностики и коррекции организационной культуры частного учебного заведения.....	82
<i>В.С. Савченко</i> Анализ психологических особенностей личности, совершившей преступление в сфере использования компьютерных технологий, и определение соответствующих предпосылок.....	84

Contents

Part 1. THEORY AND HISTORY OF STATE AND LAW; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINE. CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW. PHILOSOPHY OF LAW

<i>A. Frantsuz</i> Features of the Constitutional Court's of Ukraine jurisdiction in the field of human and citizen's rights and freedoms protection in Ukraine.....	4
<i>V. Kozeniuk</i> Historical and legal aspects of social violence of early XX century...	8
<i>V.A. Tymoshenko</i> The legal means to combat the economic threats to Ukrainian statehood	10
<i>V. Yaschenko</i> On the methodology of the theory of state and law	12
<i>I.R. Vityk</i> Ukraine or Russia, which of these two countries is a fascist one?.....	16
<i>A.N. Koval</i> The legal authority for the implementation of the term "Health Law" in the legal field of Ukraine.....	19
<i>M.M. Korinnyi</i> The role of Iranian ethnos in the incipience and development in Ancient and Medieval of Ukraine-Rus' (I B.C. – I A.D.) – analyzis of the current historiography	21
<i>A.N. Pugachev</i> Institutions of direct democracy in the establishment process of the basic law: advantages of form through a prism of shortcomings in practice	24
<i>T. Frantsuz-Yakovets</i> Factors that influence the formation of a bicameral parliamentary structure in European unitary states and prospects of introduction of bicameral parliament in Ukraine.....	27
<i>V. Chumak, B. Bernadsky</i> Theoretical and legal analysis of the concepts of national security and state security.....	29
<i>L. Balykina</i> Comparative analysis of the main aspects of parliamentarism in the process of state development after declaration of independence in Ukraine and Belarus.....	31
<i>I. Panchuk</i> The analysis of the political and law aspects of civil legal consciousness.....	33

Part 2. CIVIL LAW AND CIVIL PROCEDURE LAW; FAMILY LAW; PRIVATE INTERNATIONAL LAW. INTERNATIONAL LAW. COMMERCIAL LAW, COMMERCIAL PROCEDURE LAW

<i>S. Baran</i> Types of legal liability of servicemen.....	36
<i>V.Y. Gorelova</i> On the issue of legal protection of trade secrets during the audit in Ukraine.....	38
<i>C. Dodi</i> The role of the Rome Statute of International Criminal Court (ICC) in the development of the international law regulation applicable to non-international armed conflicts	41

<i>V.S. Lukianet</i> Definition of the competition: contemporary concepts and international law approach	43
<i>N.I. Protsiv, L.I. Paraschenko</i> The mechanism of application the practice of European Court of Human Rights in civil proceedings by courts of Ukraine	47

Part 3. LABOR LAW; LAW OF SOCIAL SECURITY. ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE; FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW. LAND LAW; AGRICULTURAL LAW; ECOLOGICAL LAW; LAW OF NATURAL RESOURCES

<i>O.M. Pyzhov</i> Main aspects of pharmaceutical activity state control in Ukraine ..	49
--	----

Part 4. CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW. CRIMINAL PROCEDURE AND CRIMINALISTICS; FORENSIC; OPERATIONAL-SEARCH ACTIVITY

<i>O.A. Gubska</i> On the problem of the rights of minors in the election on their precautions	52
<i>O. Mazur</i> Problems of functioning of institute of investigating judge	54
<i>I. Tarasova</i> Problem questions of the criminal proceeding in private prosecution in criminal procedure in Ukraine	56

Part 5. CURRENT ISSUES OF PSYCHOLOGY

<i>V. I. Aleshchenko, Y.V. Kamenyuki</i> Experience of forming of patriotism as to the valued orientation of personality of serviceman in advansed armies of the world countries	60
<i>O.D. Safin, Y.A. Teptuk</i> Phenomenological analysis of scientific approaches in theoretical models of stress and psychological stress resistance characteristics of personality	63
<i>I. Burlakova</i> Subjectivity as the basis of psychological support to ensure of occupational health the future specialists	65
<i>T.V. Dektyariova</i> Providing psychological safety of the educational environment of higher education institutions in terms of reforming the system of education	67
<i>N. Mas, N. Storozhuk</i> Game Concept of Everyday Interpersonal Interaction	71
<i>I. Syngaivska</i> Theoretical Survey Of Higher Educational Institution Teacher Professional Success Rate Issue	73
<i>V. Shevchenko</i> Psychological Content of Staff Performance Structure of Information-and-Analytical Units of Intelligence Agency of the Ministry of Defense of Ukraine	76
<i>O.B. Dubchak</i> The problem of organization of teaching psychology at the basis of differentiation and individualization at postgraduate pedagogical education schools	78

<i>M. Mospan</i> Empirical Study of Self-Direction Ability Development Peculiarities in Conflict Situation in Terms of Educational Work.....	81
<i>N.V. Nakonechna</i> Methods of diagnosis and correction of the current corporateculture of the private school.....	83
<i>V.S. Savchenko</i> The analysis of the psychology of personality, committed a crime in the use of computer technology and the definition of psychological prerequisites of wrongful conduct in this area.....	85

ПРАВНИЧИЙ ВІСНИК УНІВЕРСИТЕТУ «КРОК»

Випуск двадцятий

Реферати статей

Відповідальний секретар к.і.н. *І.І. Баликін*
Комп'ютерна верстка *В.І. Гришаков*

Підписано до друку 23.01.2015 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 5,58. Обл.-вид. арк. 2,88. Наклад 500 прим.
Зам. 80.

Університет економіки та права «КРОК»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру ДК № 613 від 25.09.2001 р.

Надруковано департаментом поліграфії
Університет економіки та права «КРОК»
місто Київ, вулиця Лагерна, 30-32
тел.: (044) 455-69-80
e-mail: polygrafia.krok@gmail.com